

NOVO MESTO, 16. januarja 1953

STEV. 2 LETO IV.
TEĐNIK ZA POLITIČNA, GOSPODARSKA IN KULTURNA VPRASANJA
Lastniki in izdajatelji: Okrajni odbori OF, Črnomelj, Kočevje in Novo mesto * Izhaja vsak petek * Odgovorni urednik Tone Gošnik * Uredništvo in uprava: Novo mesto, Cesta komandanta Staneta 25 * Postni predel 33 * Telefon uređenja in uprave 127 * Tekoči račun pri Narodni banki v Novem mestu: 616-T-181 * Letna naročnina 400 din, poletna 200 din, četverletna 100 din * Tisk tiskarni »Ljudske pravice« v Ljubljani

Dolenjski list

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE DOLENJSKIH OKRAJEV

Z OKRAJNEGA ZADRUŽNEGA POSVETA V NOVEM MESTU

Spološne kmetijske zadruge naj bodo dejansko kmečke gospodarske organizacije

V soboto, 10. januarja, je bilo v Novem mestu celodnevno izredno važno zadružno posvetovanje, ki so se ga udeležili poleg članov upravnega odbora Okrajne zadružne zveze, zastopnikov Republike zadružne zveze in okrajnega ljudskega odbora tajniki, predsedniki in nekateri upravniki kmetijskih zadruž vsega okraja. Na posvet so poslale skoraj vse splošne in delovne zadruge svoje zastopnike, le nekaj je bilo takih, ki so tudi tokrat pokazale nedisciplinom in na posvetu niso bile zastopane.

Ta okrajni zadružni posvet, ki je bil dobro pripravljen, je izredno važen za bodoče delo in razvoj kmečkega zadružništva v okraju. Smo pred letnimi občnimi zbori zadruž. Poleg tega, da je treba pred njimi pripraviti podrobno poročilo o lanskem poslovanju, uspehih, napakah, težavah in slabostih, da obo imeli članji čim bolj jasno sliko o delu svoje zadruge, imajo letosnji občni zbori še eno posebno važno nalogo: izdelavo in sprejem zadružnih pravil za vsako zadružno posebej in pravilnikov za poslovanje posameznih odsekov! To je odgovorna naloga. VI. kongres Zvezze komunistov Jugoslavije je dovolj jasno poudaril linijo našega političnega in državnega vodstva tudi v zadružništvu: nobenega diktiranja od zgoraj, nobenih šablon, kakšno naj bo poslova-

nih zadruge! Za vsako zadružno je treba sestaviti pravila, ki bodo upoštevala želje članov, dejavnost zadruge, odnos članov do zadruge in obratno ter hrkrati upoštevala vse krajevne potrebe in razmere. Dobra pravila pa je mogoče sestaviti samo na osnovi vsestranske dobrega gospodarskega načrta, s pogledom na bodoči razvoj v daljši dobi. Tudi za vsake gospodarske odseke je treba izdelati pravilnik. Prav iz tega razloga in vrste drugih važnih gospodarskih način, ki stope pred našimi zadružnimi — tako delovnimi kot splošnimi — smatramo, da je bilo to posvetovanje eno najvažnejših v zadnjem času.

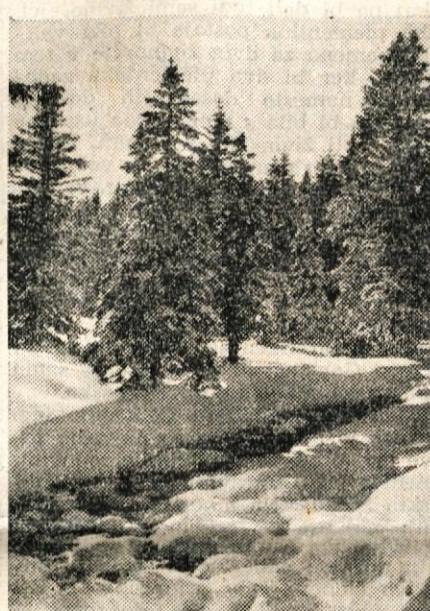
V uvodu je predsednik okrajne zadružne zveze Tone Pirc nakazal vrsto problemov v zadružnah. Na splošno so lani kmetijske zadruže ustvarile precej čistega dobička, ki bo, pravilno uporabljena, kreplja osnova za nadaljnjo krepitev zadruž, zlasti za ustanavljanje

sprostitev iniciativ je dala v posameznih zadružnah dobre rezultate, kjer so to sprostitev namreč pravilno razumeli. Pojavila pa se je tudi težnja za razbitje zlasti kmečkih delovnih zadruž, v več primerih pa tudi borba same za trgovino in opustitev ostalih odsekov, kar so hoteli predvsem starci trgovci, ki so mislili, da se bodo na ta način prej ali slej teh polasti.

V bodoče bo treba načela socialistične demokracije v zadružnah še bolj upoštevati. Zanimanje zadružnikov za zadružne hitro raste; sprostiti je treba njihovo inicijativu in jih vključiti v aktivno delo v ustrezajočih pospeševalnih odsekih. Zaostri ti je treba borba za resnično prostovoljnost in proti vsaki birokraciji in diktatorstvu, iz kmečkih delovnih zadruž pa dokončno pomesti z vsemi kolhognimi ostanki.

Kaj so povedali posamezni zastopniki v razpravljanju

Prvi se je oglašil k besedi tajnik republike Zadružne zveze tovariš Jože Navinšek in povedal, da so lani kmečki (Nadaljevanje na 2. strani)

Bela opojnost vabi...

Pomoč Jugoslaviji

Urad za medsebojno varnost je odobril Jugoslaviji pomoč 20 milijonov dolarjev za nabavo živil zaradi suše v preteklem letu. Ta znesek je dodatek k 99 milijonom dolarjev, ki so jih Jugoslaviji že odobrile ZDA, Velika Britanija in Francija.

Nov Svet za prosveto in kulturo v Črnomlju

Okrajna ljudska skupščina v Črnomlju je na svojem prvem zasedanju po volitvah izbrala v novi Svet za prosveto in kulturo pri OLO z izjemo treh prosvetnih delavcev same nove člane iz vrst lajikov, ki pa so zaslužni belokranjski javni delavci. Novozvoljeno Svetu za prosveto in kulturo predseduje ravnatelj niž. gimn. z Vinicami. Rudolf Kavčič. Članom novoizvoljenega Sveta za prosveto in kulturo želimo pri njihovem odgovornem delu mnogo plodnih uspehov, saj bo potrebno v Beli krajini še mnogo storiti za podprtje kulturno prosvetnih razmer.

—

O dosedanjem delu in bodočih nalogah so se pogovorili aktivisti v Metliki

Dve važni vprašanja so obravnavali aktivisti občine Metlika na skupnem posvetovanju 4. januarja letos: študij in lastno izobrazbo, predvsem predelavo gradiva VI. kongresa ZKJ in pa volitve delegatov za republiksi in zvezni konfederativni fronti.

O problemih in nalogah članov ZKJ in OF v občini Metlika je poročal tov. Ivan Urh; poudaril je, da bodo morali člani Zveze komunistov v marsičem izboljšati svoje delo in utrditi disciplino v lastnih vrstah. Prav isto velja tudi za občinski odbor OF. Na dosedanje seje je prihajala po navadi komaj dober polovica odbornikov. Na posvetovanje občinskega aktivita je sicer prislo 80 aktivistov, vendar je med njimi manjkalno polovico odbornikov občinskega ljudskega in frontnega odbora, manjkalno pa je tudi nekaj komunistov. Tudi udeležba na študijskih sestankih ni zadovoljiva. Vse to škoduje delu aktivistov. Kdor se sam ne izobražuje in ne izpopolnjuje svojega znanja, ta ne more uspešno delovati med množicami, ne more biti vzor zavestnega graditelja socialistične družbe.

Mladinski organizaciji v občini komunisti in prosvetni delavci vse premočno pomagajo, kar je treba takoj popraviti, zlasti sedaj pred kongresom

Ljudske mladine Jugoslavije. Kakšen odnos imajo aktivisti do žena izpričujejo, da v občinskem ljudskem odboru ni niti ene žene! To je očvidno podcenjevanje tistih žena, ki so med vojno nosile prav toliko, velikokrat pa še večje breme kot moški. Saj še celo žene same podcenjujejo svoje sile, kar dokazuje, da se njihovi politični vzgoji ni posvečalo nobene pažnje. In vendar so prav žene tiste, ki bi v ljudskem odboru najbolj znale reševati vprašanja vzoje otrok, enako pa tudi razna socialna vprašanja.

K besedi se je oglasil sekretar okrajnega komiteja tovariš Martin Zugelj, ki je zlasti pojasnil velik zgodovinski pomen preimenovanja KPJ v Zvezko komunistov Jugoslavije in Ljudske fronte v Socialistično zvezo delovnih ljudi ter poudaril velik pomen tega preimenovanja za nadaljnjo graditev resničnega socializma pri nas. Dotaknil se je kmečkega zadružništva kot edine oblike za dvig kmetijstva, ki pa mora sloneti izključno na načelu prostovoljnosti. — Resnična demokracija nima ničesar skupnega z birokracijo, diktatorstvom in komandiranjem od zgoraj, — vendar je treba demokracijo pravilno razumeti in ne

(Nadaljevanje na 2. strani)

ZGODOVINSKI DNEVI V BEOGRADU

MARŠAL TITO PRVI PREDSEDNIK REPUBLIKE JUGOSLOVANSKIH NARODOV

Vsi jugoslovanski narodi, pa tudi v svetu, so z velikim zanimanjem pričakovali zasedanje zvezne Ljudske skupščine, ki se je začelo 10. januarja. V prvem delu zasedanja skupščine so razpravljali o osnutku novega ustavnega zakona. Že pred tem sta zakonodajna odbora obeh svetov podrobno razpravljala o številnih pripombah k osnutku ustavnega zakona in izdelala besedilo, ki je bilo predloženo Skupščini. V torek popoldne je Skupščina sprejela ustavni zakon ter zakon o izvajaju ustavnega zakona.

Že pred tem so v političnih krogih živahnih razpravljali o volitvah za zvezni Izvršni svet. Izvršni odbor Ljudske fronte Jugoslavije je imel v nedeljo, 11. t. m. sejo, na kateri so sklenili predlagati svoje kandidate za predsednika republike in za zvezni Izvršni svet.

V sredo, 14. januarja, se je zbrala zvezna Skupščina k tem važnim volitvam. Že preje so govorili, da je kandidat za predsednika republike seveda organizator naše domovine, vodja naših narodov, tovariš Tito. Na skupščini je bil tudi predlagan kot kandidat za

predsednika republike. Ljudski poslanec Jovan Veselinov je svoj predlog obrazložil med drugim: da predlaže za kandidata človeka in osebnost, ki bi ga predlagal sleherni naš rodoljub. Že kandidaturo tovariša Tita so poslanci sprejeli z večiminutnim ploskanjem. Tovariš Tito je bil zatem s tajnim glasovanjem izbran za prvega predsednika Federativne ljudske republike Jugoslavije. Od 569 glasujocih poslancev obeh domov jih je zanj glasovalo 568. Se večje ovajce so bile, ko je predsednik sporočil izid glasovanja in prvi čestital tovarišu Titu. Tako je tovariš Tito prisegel pred Ljudsko skupščino in se zahvalil s krajšim govorom.

Popoldne so bile volitve za zvezni Izvršni svet, v katerega je prišlo 38 naših najvidnejših voditeljev.

Prihodnje dni bo Ljudska skupščina razpravljala še o nekaterih zakonih, potem pa bo razpuščena. V nekaj mesecih bodo izbrani novi predstavniki za zvezno Skupščino in takrat bo zvezna Skupščina nadaljevala svoje delo v smislu določil novega ustavnega zakona.

Lepi uspehi kmetijsko-gozdarskega posestva v Kočevju

novih svinjakih na Mlaki pa imajo 250 plemeninskih svinj in okrog 2500 pujskov različne starosti ter lepo število pitancev.

Delavski svet in upravni odbor si prizadevata izboljšati gospodarstvo in položaj delavcev, katerih zaposljuje pošestvo, potem pa bo razpuščen. V nekaj mesecih bodo izbrani novi predstavniki za zvezno Skupščino in takrat bo zvezna Skupščina nadaljevala svoje delo v smislu določil novega ustavnega zakona.

Državno kmetijsko-gozdarsko posestvo v Kočevju se naglo razvija v velik kmetijski obrat. Za glavni panogi se je postavilo pridelovanje krompirja in živinoreja. Ceprav se posestvo bori z različnimi težavami, je letos v obeh glavnih panogah doseglo nadvise lepe uspehe. Pridelek krompirja je bil rekorden, saj so ga pridelali okrog 250 vagonov. Od tega so prodali 150 vagonov, precejšnjem delu tega Semenarni za Slovenijo kot prvorosten semenski krompir. Na posestvu že sedaj rede 900 krav in živali z mlekom novo moderno mlekarino v Kočevju, v velikih

novih svinjakih na Mlaki pa imajo 250 plemeninskih svinj in okrog 2500 pujskov različne starosti ter lepo število pitancev.

Delavski svet in upravni odbor si prizadevata izboljšati gospodarstvo in položaj delavcev, katerih zaposljuje pošestvo, potem pa bo razpuščen. V nekaj mesecih bodo izbrani novi predstavniki za zvezno Skupščino in takrat bo zvezna Skupščina nadaljevala svoje delo v smislu določil novega ustavnega zakona.

Državno kmetijsko-gozdarsko posestvo v Kočevju se naglo razvija v velik kmetijski obrat. Za glavni panogi se je postavilo pridelovanje krompirja in živinoreja. Ceprav se posestvo bori z različnimi težavami, je letos v obeh glavnih panogah doseglo nadvise lepe uspehe. Pridelek krompirja je bil rekorden, saj so ga pridelali okrog 250 vagonov. Od tega so prodali 150 vagonov, precejšnjem delu tega Semenarni za Slovenijo kot prvorosten semenski krompir. Na posestvu že sedaj rede 900 krav in živali z mlekom novo moderno mlekarino v Kočevju, v velikih

novih svinjakih na Mlaki pa imajo 250 plemeninskih svinj in okrog 2500 pujskov različne starosti ter lepo število pitancev.

Delavski svet in upravni odbor si prizadevata izboljšati gospodarstvo in položaj delavcev, katerih zaposljuje pošestvo, potem pa bo razpuščen. V nekaj mesecih bodo izbrani novi predstavniki za zvezno Skupščino in takrat bo zvezna Skupščina nadaljevala svoje delo v smislu določil novega ustavnega zakona.

Državno kmetijsko-gozdarsko posestvo v Kočevju se naglo razvija v velik kmetijski obrat. Za glavni panogi se je postavilo pridelovanje krompirja in živinoreja. Ceprav se posestvo bori z različnimi težavami, je letos v obeh glavnih panogah doseglo nadvise lepe uspehe. Pridelek krompirja je bil rekorden, saj so ga pridelali okrog 250 vagonov. Od tega so prodali 150 vagonov, precejšnjem delu tega Semenarni za Slovenijo kot prvorosten semenski krompir. Na posestvu že sedaj rede 900 krav in živali z mlekom novo moderno mlekarino v Kočevju, v velikih

novih svinjakih na Mlaki pa imajo 250 plemeninskih svinj in okrog 2500 pujskov različne starosti ter lepo število pitancev.

Delavski svet in upravni odbor si prizadevata izboljšati gospodarstvo in položaj delavcev, katerih zaposljuje pošestvo, potem pa bo razpuščen. V nekaj mesecih bodo izbrani novi predstavniki za zvezno Skupščino in takrat bo zvezna Skupščina nadaljevala svoje delo v smislu določil novega ustavnega zakona.

Državno kmetijsko-gozdarsko posestvo v Kočevju se naglo razvija v velik kmetijski obrat. Za glavni panogi se je postavilo pridelovanje krompirja in živinoreja. Ceprav se posestvo bori z različnimi težavami, je letos v obeh glavnih panogah doseglo nadvise lepe uspehe. Pridelek krompirja je bil rekorden, saj so ga pridelali okrog 250 vagonov. Od tega so prodali 150 vagonov, precejšnjem delu tega Semenarni za Slovenijo kot prvorosten semenski krompir. Na posestvu že sedaj rede 900 krav in živali z mlekom novo moderno mlekarino v Kočevju, v velikih

novih svinjakih na Mlaki pa imajo 250 plemeninskih svinj in okrog 2500 pujskov različne starosti ter lepo število pitancev.

Delavski svet in upravni odbor si prizadevata izboljšati gospodarstvo in položaj delavcev, katerih zaposljuje pošestvo, potem pa bo razpuščen. V nekaj mesecih bodo izbrani novi predstavniki za zvezno Skupščino in takrat bo zvezna Skupščina nadaljevala svoje delo v smislu določil novega ustavnega zakona.

Državno kmetijsko-gozdarsko posestvo v Kočevju se naglo razvija v velik kmetijski obrat. Za glavni panogi se je postavilo pridelovanje krompirja in živinoreja. Ceprav se posestvo bori z različnimi težavami, je letos v obeh glavnih panogah doseglo nadvise lepe uspehe. Pridelek krompirja je bil rekorden, saj so ga pridelali okrog 250 vagonov. Od tega so prodali 150 vagonov, precejšnjem delu tega Semenarni za Slovenijo kot prvorosten semenski krompir. Na posestvu že sedaj rede 900 krav in živali z mlekom novo moderno mlekarino v Kočevju, v velikih

novih svinjakih na Mlaki pa imajo 250 plemeninskih svinj in okrog 2500 pujskov različne starosti ter lepo število pitancev.

Delavski svet in upravni odbor si prizadevata izboljšati gospodarstvo in položaj delavcev, katerih zaposljuje pošestvo, potem pa bo razpuščen. V nekaj mesecih bodo izbrani novi predstavniki za zvezno Skupščino in takrat bo zvezna Skupščina nadaljevala svoje delo v smislu določil novega ustavnega zakona.

Državno kmetijsko-gozdarsko posestvo v Kočevju se naglo razvija v velik kmetijski obrat. Za glavni panogi se je postavilo pridelovanje krompirja in živinoreja. Ceprav se posestvo bori z različnimi težavami, je letos v obeh glavnih panogah doseglo nadvise lepe uspehe. Pridelek krompirja je bil rekorden, saj so ga pridelali ok

Januar

MESEC DOLENJSKEGA LISTA

Dosedanji uspeh - 1454 novih naročnikov

Mesec Dolenjskega lista je ugodno odjeknil v vseh naših dolenskih mestih in vseh. Kjer koli so se odobori OF, osnovne organizacije Zveze komunistov, ostale organizacije, šole in aktivisti OF resno zavzeli za propagando lista in ga pripričajo ljudem, povsod tam novi naročniki kar »dežujejo«, kakor pravimo te dni na upravi našega tednika. Medtem ko smo lani poleti zabeležili na teden po 10–15 ali celo manj novih naročnikov, se je slika v preteklem tednu bistveno izpremenila. Tako smo n. pr. dobili 6. januarja 86 novih naročnikov, 7. jan. 107, 9. jan. 100, 10. januarja 89 novih naročnikov itd. Od 1. do 10. januarja se je naročilo na Dolenjski list 699, od 19. decembra 1952 do 1. jan. pa 1454 novih naročnikov.

Izmed okrajev vodi še vedno novomeški, ki je do 10. januarja pridobil 572 novih naročnikov. Precejšnjo agilnost so pokazale posamezne občine v okraju Kočevje, ki ima v tem času 193 novih naročnikov. V Beli krajini, ki si je v mesecu lokalnega tiska pripisala 353 novih naročnikov, vodi občinski

12. januarja: 166 novih naročnikov

Rekorda preteklega ponedeljka sicer tokrat nismo dosegli, lepo število novih naročnikov pa je tudi 166! Trijntideset jih je poslala Bela krajina, 6 kočevski okraj, 117 novomeški, iz raznih krajev Jugoslavije si je list naročilo 7 novih naročnikov, za svoje izseljence v Ameriko pa so ga naročile 3 družine.

In koliko naročnikov je dobil v tem času vaš občinski ali vaški odbor OF — in vi sami? Sodelujmo aktivno v mesecu Dolenjskega lista!

»Ne bomo si več izposojali Dolenjskega lista...«

Člani OF iz Vrbovca, Volčkove vasi in Rakovnike pri Šentjerneju nam pisejo:

»Takole smo sklenili na naših zimskih sestankih: sadno drevje si bomo očistili in ga poškropili, pota bomo popravili in Dolenjski list si bomo naročili. Doslej smo si ga najraje pri sosedih izposojali, posebno tisti, ki so na cerkveno Oznanilo naročeni. Dolenjski list je tako zanimiv, da ga kar težko človek dà iz roke, ko se spravi k braru. Komaj čakamo, da pride v petek ali soboto poštar k hiši in nam ga pribere. Ce pa ga nimamo pri hiši, hitro zavijemo k sosedu, da pregledamo domače in tuje novice. No, pa nas je v marsikateri hiši že toliko, da bomo res zložili 100 dinarjev skupaj in si ga sami naročili — z izposajanjem samo nadlegujemo sosed, ki so dostikrat slabe volje, če nam morajo list pokazati, preden so ga sami prebrali.«

Cvelbar Franc iz Sel in drugi, ki so zadnje tedne list naročili, ga kar ne morejo prahvaliti. Kako so vesele tudi matere, ko pozimi opravijo svoje delo v kuhinji in hlevu, in komaj čakajo, da gredo z Dolenjskim listom na peč in ga berejo na glas, da siši vsa družina, kaj se godi po naših krajih in po svetu! Dostikrat teče pogovor v topli sobi

„Pred 48 leti sem bil zadnjikrat v Novem mestu...“

30. decembra 1952 nam je pisal g. Gregor Janaček iz Seattlea, 2243 – 142, Washington USA med drugim tole:

»Vaš naslov sem dobil iz Toni Tomšičevega pisma ali bolj poznanega Big Tonija, s katerim sva dobra prijatelj. Pošiljam vam naročino za Dolenjski list, ki mi ga redno pošljajte. Da se bolje razumem: jaz in moja žena sta doma iz vasi Otok, fara Podzemelj v Beli krajini. Kmalu bo 48 let, kar sem bil zadnjikrat v Novem mestu... Želim vam veselo novo leto!«

Pred štirimi dnevi smo prejeli pismo izseljenca Jožeta Peršeta iz mesta Gran-

oðbor OF v Metliki, ki je prvi napovedal tekmovanje vsem občinam v okraju Črnomelj. Do 10. januarja so aktivisti v Metliki pridobili 63 novih naročnikov, vsak dan pa nam pošljajo nove spiske naročnikov, naročnice in denar. Med prvimi je tov. Lea Slanc, knjigovodkinja Uprave podjetij MLO, poslala je 9 novih naročnikov in 2000 dinar. Tudi v Predgradu, ki je bil prej zelo delaven, smo v prvih desetih dneh meseca zabeležili komaj pet novih naročnikov. Semč ima medtem 13 novih naročnikov, ima pa še precej vasi dočela neobdelanih.

Aktivisti Črnomelja so do 10. januarja pridobili 47 novih naročnikov, iz

občine Vinica, ki je v Beli krajini trebalo na tretjem mestu tekmovanja, pa smo doslej zabeležili 27 novih naročnikov. V istem času je naraslo število naročnikov v občini Adlešči za 13, v Dragatušu le za 8, komaj 4 nove naročnike pa je poslala občina Gradac. Tudi v Videm-Dobrepolju, ki je bil prej zelo delaven, smo v prvih desetih dneh meseca zabeležili komaj pet novih naročnikov. Semič ima medtem 13 novih naročnikov, ima pa še precej vasi dočela neobdelanih.

Na Kočevskem vodi občina Loški potok. 38 novih naročnikov v 10 dneh je lep uspeh. Na drugem mestu v okraju je občina Videm-Dobrepolje s 14 novih naročnikov, na tretjem Mozelj prav tako s 14 novimi naročniki; sledi ji mesto Kočevje z 10 naročniki, itd. Pre-

Posnemajte ih!

Občinski odbor OF Adlešči, ki je prejšnji teden napovedal tekmovanje vsem občinam v Beli krajini in pridobil 7 novih naročnikov, nam je te dni znova poslal spisek 11 novih naročnikov. Poleg Mestnega odbora OF v Metliki kažejo v tem tednu največ zanimanja za razširitev lista Adlešči.

Tovariš Jože Prusek iz Zežemberka nam je pred dnevi poslal spet 19 novih naročnikov in vodi v tekmovanju aktivistov novomeškega okraja s precejšnjim naskokom: dozdaj je pridobil za Dolenjski list že 73 novih naročnikov.

Občinski odbor OF na Dvoru je 8. januarja poslal 31 novih naročnikov. Tovariš Polde Vidmar jih je pridobil 23, tovariš France Pečaver 6, tovaris

Karel Bukovec pa 2. Na Ajdovcu nove naročnike še zbirajo!

Tovarišica Ana Benčič s Križa 12 pri Žužemberku je prinesla v pondeljek 12. januarja imena 11 novih naročnikov, tov. Filip Rihar iz Soteske je poslal 14 novih naročnikov, iz Šentjerneja pa so poslali tovariši Martin Marinč, Čemažarjeva in France Somrak 19 novih naročnikov. Tov. Lojze Matoh iz Bliske vasi je pridobil 8 novih naročnikov, tov. Ivan Zafrič iz Volčkove vasi 10 novih naročnikov itd.

Predolga je vrsta vseh tistih, ki so pridobili po 2, 3, 4 nove naročnike ali pa tudi enega samega, da bi lahko vse našteli. Njihova zasluga pa je, da smo do vključno 12. januarja pridobili 1454 novih stalnih naročnikov! Iskrena hvala za pomoč in razširjanje lokalnega časopisa! Še 14 dni traja naš prvi mesec Dolenjskega lista — zato posnemajmo vse delavne občinske odbore OF in vse zavedne aktiviste.

Ali ne bi šlo povsod tako?

Cevljarsko podjetje v Trebnjem prav gotovo ni veliko podjetje. Delavci v njem pa so razumeli, kako važno je razširiti Dolenjski list v vsako našo zavedno hišo! Pred dnevi so nam poslali 7 novih naročnikov iz svojih vrst. Ce je šlo v Trebnjem, bi šlo prav gotovo tudi v vseh drugih podjetjih na Dolenjskem!

Sindikalne podružnice! Poizkusite pri vas — pokažite naši tekniki delavcem in nameščencem, članom Fronte. Morda tudi pri vašem podjetju marsikatko še nikoli ni videl našega lokalnega časopisa in bo vesel, ko mu ga boste pokazali.

ZIMSKI IZOBRAŽEVALNI TEČAJI v kočevskem okraju

Za zimske mesece je okraj Kočevje organiziral pri kmetijskih zadrugah predavanja in izobraževalne tečaje. S tem je okrajni ljudski odbor ustregel želji večjega števila kmečkih proizvajalcev, ki so izrazili željo po takih predavanjih. Namen tečajev je predavanje je posredovati strokovno izobrazbo čim širšemu krogu kmetovalcev za lažje opravljanje nalog v kmetijstvu in za večji hektarski donos. Niso redki primeri, da imajo naši kmetje na razpolago sredstva, potrebitna za doseganje večje proizvodnosti, vendar jih ne izkoristijo dovolj gospodarsko in zato tudi ne dosežejo pravih uspehov. To se dogaja največkrat zaradi nezadostnega poznavanja kmetijske tehnike, s čimer mislimo sam način dela, izkorisťanje razpoložljivega kmetijskega orodja in strojev, pravilna uporaba gnojil in raznih zaščitnih sredstev, neprimerna obdelava zemlje in podobno. Posebno očiten je primer nezadostnega znanja pri živinoreji. Zlasti v zimskem času so pogosti primeri raznih bolezni, ki so predvsem posledica nepravilne hrane in krmljenja. Takšni primeri so celo pri gospodarstvih, ki jim ne primanjkuje krme. Kmetijska predavanja in tečaji imajo nalogo, da to občutno vrnejo mladim živilim in plemenjakom ter podobne ukrepe. Vsa ta vprašanja predavanj na široko obravnavajo in jih v razpravi s samimi poslušalci skupajo na čimbolj poljuden način razjasniti, obenem pa tudi odgovarjajo na postavljena vprašanja. Veterinarji prav tako obdelujejo splošna načela o zdravljenju domačih živali, podrobneje pa razne bolezni, ki povzročajo živinorejem vsako leto veliko škodo. To so predvsem splošne okužbe plemenanske živine, razne naležljive bolezni, rabiht pri mladi živini in kostolomnici pri odrasli. Snov poljedelskih predavanj je prilagojena potrebam živinoreje, kot so načela kolobarjenja, pridelovanje krme in krompirja, ravnanje s hlevskim in umetnim gnojem in podobno. V krajih kot so Fara, Jurjevica, Karlovica, Velike Poljane, Sušje in drugod, kjer so pogoj za razvoj sadjarstva, so na spredtu tudi predavanja iz sadjarstva.

Organizacijo kmetijskih predavanj tečajev so prevzeli člani društva kmetijskih inženirjev in tehnikov ter veterinarji. Predavanja so navadno povezana s splošnimi izobraževalnimi tečaji v posameznih krajih tako, da je čim večjemu številu kmetovalcev, zlasti pa mladini, omogočeno poslušanje predavanj. Predavanja in tečaji so se pri-

pričani pa smo, da aktivisti v partijskem kočevskem okraju še zdaleč niso rekli zadnje besede, saj vemo, da so nekateri občinski odbori OF komaj začeli z agitacijo za razširitev frontnega tiska. Posebno v krajih, kjer ljudje sploh manj bero (n. pr. v Dragi, Kočevski Reki, Kostelu-Fari Ribnici, Sodražici, Velikih Laščah), čaka zavedne aktiviste v januarju — pa tudi kasneje — še precej hvaležnega dela. Hkrati z zbiranjem novih naročnikov pa bo treba opremiti v kočevskem okraju tudi dopisniško mrežo, da bo list prinašal vsem krajem zanimive novice in počutne članke. V nekaterih občinah pa dejavnosti za razširitev našega tiska ne moremo biti veseli. Tako n. pr. iz Draže nismo doslej dobili niti enega novega naročnika, iz Osilnice komaj enega, le tri iz Sodražice, šest iz Velikih Lašč, pet iz Kočevske Reke itd. Kmetijska zadruga v Fari je n. pr. pred nedavnim odpovedala prodajo časopisa v svoji poslovalnici. Tak odnos do lokalnega lista prav gotovo ne koristi njegovemu razvoju, v škodo pa je tudi ljudem, ki so prikrajšani za novice iz znanih krajev. Žal se posamezne kmetijske zadruge tudi v nekaterih drugih krajih otepojajo prodajanja lista, češ, da imajo s tem samo »nepotrebno delo«. Upričenje se lahko vprašamo, ali so nameščenci takih zadrug sploh iskreni člani OF? Ce odbijajo celo prodajo frontnega časopisa, je njihova zavednost v vrstah OF kaj dvomljive vrednosti.

V novomeškem okraju vodi trenutno občinski odbor OF v Gotni vasi, kjer se je prijavilo doslej 34 novih naročnikov. Drugo je Novo mesto s 30 novimi naročniki (kar je za skoraj 6000 prebivalcev, izmed katerih pa je le 477 naročnikov Dolenjskega lista, seveda malo), tretje pa Trebnje z 21 novimi naročniki. Mnogi občinski odbori OF nam doslej še niso poslali nobenega novega naročnika, vemo pa, da jih zbirajo in da se zanimajo za mesec lokalnega tiska. Čimprej bomo dobili 1454 novih stalnih naročnikov! Iskrena hvala za pomoč in razširjanje lokalnega časopisa! Še 14 dni traja naš prvi mesec Dolenjskega lista — zato posnemajmo vse delavne občinske odbore OF in vse zavedne aktiviste.

Tudi v novomeškem okraju je trebi dosedanje število naročnikov še močno dvigniti, saj je število prebivalstva skoraj dvakrat močnejši od kočevskega oz. črnomaljskega okraja. Ko se tovariši Lesarjevi za njeno vzgledno prizadevnost javno zahvaljujemo, jo hkrati stavljamo za vzgled vsem posvetnim delavcem in organizacijam OF: marsikaj se da dosegi, ce ljudem priporočaš dobro stvar!

VSEM OBČINSKIM ODBOROM OF!

Ker od nekaterih občinskih odborov OF iz Bele krajine, Kočevske in novomeškega okraja do 12. januarja nismo dobili še nobenega obvestila, kako so začeli z mesečem Dolenjskega lista, ki traja od 1. do 31. januarja 1953, jih prosimo, da nam takoj sporočijo svoje dosedanje uspehe v pridobivanju novih naročnikov. Prav tako jih prosimo, da nam takoj pošljete naročnike novih članov in morebitno pobrano naročnino na naš tekoči račun: Dolenjski list — Novo mesto — 616 – T – 181. Čim prejmemmo naročnico, novim naročnikom takoj pošljemo prvo prihodnjo številko!

Vsem občinskim odborom OF smo poslali spiske dosedanjih naročnikov, hkrati pa jih prosili, naj opozore nekatere trdovratne dolžnike na zaostalo naročnino. Zaostala, neplačana naročnina občutno ovira naše redno poslovanje. Tako nam n. pr. 175 naročnikov, ki smo jih seveda izločili, navziale opominom že vedno dolguje 111.999 dinarjev, 686 naročnikov, ki lista niso odpovedali, pa nam n. pr. za leto 1952 dolguje na manjših zneskih 154.920 dinarjev zaostala naročnina. Skupno smo imeli ob 1. januarju 1953 266.919 dinarjev neplačane naročnine. Ponovno prosimo odbore OF, da pri pridobivanju novih naročnikov opozore na dolžnosti do svojega lista tudi tiste svoje člane, ki so med našimi dolžniki.

Mesec lokalnega tiska bomo zaključili čez dobrih 14 dni. Zato prosimo vse odbore OF in vse aktiviste, da pohite s pridobivanjem novih naročnikov, ki bodo vso sodelovali v velikem nagradnem žrebanju, če bodo do konca tega meseca poravnali bodisi celoletno, pol- ali vsaj četrletno naročnino.

Uprrava Dolenjskega lista.

V okraju Kočevje vodi šola v Loškem potoku z 72 novimi naročniki

»Kulturo delovnim ljudem — v vsa hišo Dolenjski list!« Takšni gesli si je postavila tovarišica Meta Lesarjeva v Loškem potoku, ko je pred dvema tednoma začela z agitacijo za naročevanje Dolenjskega lista. Dosegla je dojšči najboljše uspehe izmed vseh organizacij v vseh treh okrajih! Prvikrat nam je poslala 38 novih naročnikov, v torem pa smo prejeli od nje spet seznam 40 novih naročnikov. Hkrati je šola napovedala tekmovanje vsem šolam v kočevskem okraju.

Ko se tovariši Lesarjevi za njeno vzgledno prizadevnost javno zahvaljujemo, jo hkrati stavljamo za vzgled vsem posvetnim delavcem in organizacijam OF: marsikaj se da dosegi, ce ljudem priporočaš dobro stvar!

ODLIKOVANJE ZASLUŽNEGA DELAVCA V ČRNOMLJU

Prezidij Ljudske skupščine FLRJ je oblikoval z medailjo dela za požrtvovano službo 73-letnega služitelja mestnega ljudskega odbora v Črnomlju tovariša Alojzija Strelca.

Alojz Strelar je bil rojen 13. julija 1879 v St. Večer pri Litiji kot nezakonski sin gluhonemog sirote. Ljudsko šolo je obiskoval v Marjanici v Ljubljani, nato pa je šel po končani soli za hlapico v Sentvid. Leta 1904 se je zapošljil kot ručnik v rudniku Zagorje, nato v Trbovljah, Šentjanžu in Kočevju. Leta 1921 je prišel v Črnomelj, kjer se je zapošljil kot ručnik v isti delavci. Leta 1932 je bil med podružnikom oddeščen kot sam varčato, ker je potegnil.

z ardečim. Potem je bil sprejet v službo mestne občine Črnomelj kot služitelj. Na tem mestu je ostal vse do danes. Med vsemi je bil zapošljil kot vodovodni delavec in to delo opravljal že sedaj poleg čiščenja ulic in drugih priložnostnih del. Leta 1952 je že nekaj let upokojen in star že 73 let, se vedno del v celo načinje delata.

O nekaterih problemih trgovine v naših okrajih

Za trgovino bi lahko rekli, da je sestavni del proizvodnje ali njena posajana roka. Produkt dela dobri svojo pravo vrednost šele takrat, ko pride v roke potrošnika, se pravi, ki izdelek, produkt dela že koristi ali izkoristi družba. Zato ima trgovina v socialistični družbi zelo veliko in pomembno vlogo. Je posredovalec med producentom in konzumentom in je od nje v veliki meri odvisna tako producija kot kroženje denarja in pravčasna preskrba potrošnika s predmeti, ki jih daje produkciju. V načrtrem gospodarstvu in v času, ko velja na trgu zakon ponudbe in povpraševanja, mora biti trgovina tudi usmerjalec produkcije, ker družba preko nje izraža željo po posameznih predmetih. Prav zaradi te važne vloge pa je trgovina najbolj nevarno področje za špekulacijo in nepoštenost. V resnicu imajo naša sodišča največkrat opravka s špekulacijo, poneverbami in krajo prav v trgovini in v veliko manjši meri iz področja drugih gospodarskih dejavnosti. Upoštevajoč vse to, je jasno, da moramo trgovini posvečati veliko poznej, vsekakor pa v bodoče več kot smo ji posvečali do sedaj.

Kulturna postrežba se je izboljšala, pa še ne dovolj.

Sprostitev trga in prosto uveljavljanje cen na podlagi zakona o ponudbi in povpraševanju je prineslo zlasti v trgovino živahnost in prožnost. Do veljave so prišli bolj sposobni kadri, začela se je razvijati borba za kupca, cesar prej pri tem načinu razdeljevanja ni bilo. Vzporedno z borbo za kupca, se pravi za odjemalca, je rasla skrb za boljšo in kulturnejšo postrežbo. Odnos do kupca se je spremenil. Medtem ko je bil prej več ali manj vsiljivi potrošnik, ki hoče priti do pripadajoče količine dobrin, je v novem načinu postal začlenjeni gost. K temu je v znaten meri pripravogel sistem nagrjevanja po doseženem prometu, čeprav ima v splošnem tudi ta sistem še gotove pomanjkljivosti. Ta

Težnja za monopolnim položajem, kredit, revščina in drugo...

Nekaj let po vojni so rasle tako imenovane Naproze kot gobe po dežju. Potem smo dali spet prednost državnim

stu sprejema denar in hkrati prijema kruh in delikatese. Naravno, da to ni higienično, ker pride denar iz različnih rok in od različnih, tudi bolnih ljudi, ter prodajalka z isto roko sprejema denar in prijema živila. Tam, kjer je več prodajalk v eni trgovini, bi se to lahko uredilo mimogrede. Ena bi sprejema denar, druga bi izdajala živila. Težje je to, kjer je za vse samo ena moč, vendar smo mišljena, da bi se dalo marsikaj tudi v tem pogledu izboljšati, če bi imeli prodajalci več čuta do splošne higiene. To velja tudi za čistoto lokalov in opreme, ki je spet prav v podeželskih lokalih najbolj pomanjkljiva.

Poglavlje zase so pri naših trgovinah izloženi v portalih. V izložbah vidimo največkrat nekaj zavitkov »projekti« in »divice«, morda še kakšno steklenico likerja poleg otroške žabe, zarjavelo verige in obledene zastavice. To je vse, razen pajkov, ki imajo tu svoj paradiž. In vendar je okusno urejena izložba največja reklama za trgovino! Da imajo naši kadri v trgovini smisel za urejeno izložbo, so pokazali zlasti v Novem mestu ob priliki proslave desete obletnice ustanovitve prvih slovenskih partizanskih brigad v Dolenjskih Toplicah in zlasti še ob letosnjem praznovanju 29. novembra, ko so trgovine trgovskega podjetja »Rog«: Oprema, Tekstil — galerterija, Koloniale, ter trgovskega podjetja »Izbira«, poslovnična Zeleznina itd. uredile res vzorno razstavo blaga. Ta smisel za lepo urejeno trgovino in izložbo je treba prenesti na vse trgovine, ne samo v mestu, pač pa tudi v enaki meri na področju! Ne bilo bi odveč, če bi imela Trgovinska zbornica prav za to posebno človeka, ki bi skrbel za pravilno ureditve trgovin in izložb po vsem okraju.

Težnja za monopolnim položajem, kredit, revščina in drugo...

Nekaj let po vojni so rasle tako imenovane Naproze kot gobe po dežju. Potem smo dali spet prednost državnim

so pogoji in potreba. Popolnoma pravilno je, da ima kmetijska zadruga prednost za trgovsko udejstvovanje na podeželju, ker sredstva, ki jih dobri iz dobička trgovine, vlagajo v druge panoge za dvig gospodarstva. Ni pa pravilna težnja za absolutnim monopolom

Lonec za žganjekuhu — Izdelek Iončarjev iz okolice Senterjeva

Nekoliko bolj je razumljiva ta težnja pri takih zadružnih trgovinah, kjer so te v resnicu založene z vsem, kar želi potrošnik, mnogo manj pa tam, kjer tega ni, kjer ni kadar dovolj sposoben, kjer niso sami ustvarili zadostnih sredstev in pogovor in kjer jim manjka enega in drugega, da bi v resnicu zadostili v vsakem pogledu potrebu in željam potrošnikov.

Vzemimo za primer Poljansko dolino ob Kolpi. Pred vojno je bilo v dolini osem trgovin in vse so imele promet. Danes je tu samo kmetijska zadružna zadruga s svojima poslovnicalama v Predgradu in Starem trgu. Uslužbenici teh turnajov, da ne dosežeta načrtne promete in s tem seveda tudi ne plačnega fonda. To je vsakomur razumljivo, če vidi »bogato« zalogo blaga v poslovnicalah. Niti najosnovnejših predmetov ne dobi potrošnik, kot so n. pr. moka, testenine in drugo, ter je prisiljen, da gre po nje v 25 km oddaljeno Kočevje ali Črnomelj. Morda nad vso trgovino v kraju, ker je zdrava konkurenca prav tako potrebna.

Imajo od časa do časa tudi take predmete v trgovini, toda potrošnik, ki je zastonj prišel enkrat ali dvakrat v trgovino po to ali ono, bo šel drugič drugam. Navzite vrči želi zadružnega vodstva, da ne bi bilo v dolini državne trgovine, je ta nujno potrebna prav v interesu potrošnikov! Zadružna premajhne razgledanosti uslužencev v slabega zanimanja upravnih odborov KZ za razvoj zadruge so te trgovine brez potrebnega obratnega kapitala in iz tega izvirajoča ozkost vodi k revnemu izgledu trgovine in celotne zadruge. Ponekod se temu še pridruži strah pred odgovornostjo za nerentabilno poslovanje in tako pridemo do zaključka, ki ga je postavil na nedavni konferenci v Ljubljani tvariš Viktor Avbelj, da so pač trgovine kmetijskih zadruž načslabše, tako po izgledu kot po zalogi blaga. Seveda to ne drži za vse, pač pa za večino njih.

Tudi omejevanje obratnega kredita trgovskim podjetjem na splošno od strani Narodne banke ni vedno na mestu. Z večjim obratnim kreditom trgovina lahko nakupi več blaga in v večji izbiri. S tem pomaga k hitrejšemu obtoku denarja in neposredno vpliva na proizvodnjo ter tako pospešuje splošno akumulacijo.

Sodobna skladnična so našim trgovinam nujno potrebna

Skladničje je sestavni del vsake trgovine, prav posebno pa to velja za trgovske podjetja na debelo. V tem oziru smo še sila revni in primitivni,

kar se odraža tako na preskrbi kot pri zniževanju stroškov trgovine. Sodobna trgovska skladnična na Dolenjskem pravzaprav nimamo. V Crnomelju so nekajkrat že določili prostor za skladničje kmetijske zadruge, pa je vedno ostalo samo pri določitvi in neizkoritenem dodeljenem kreditu. Skladnična trgovska blaga so v vseh nemogočih luknjah in prostorih, kjer se nič koliko blaga pokvari, prenašanje in preklađanje pa draži prodajno ceno. V Novem mestu je najmanj deset dobrih prostorov v centru mesta, ki se uporablja za trgovska skladnična, čeprav je stiska za stanovanja in obrate zelo velika! Prav tako zasluži vso podporo prizadevanje trgovskega podjetja na veliko »ROG« in »ŽELEZNINA«, da si skupno zgradi sodobno skladnično v bližini železniške postaje. Z zgraditvijo tega skladničja bi se izpraznili številni lokalci v mestu, ki sedaj služijo za skladnična, znižali bi se stroški prodaje, ker bi šlo blago neposredno iz vagona v skladničje, s čimer bi odpadli dvojni kamionski prevozi iz postaje v mesto in nazaj. V takih skladničnih je tudi veliko laže zavarovanje blaga pred okvaro. Podobna skladnična za trgovsko blago so potrebljena tudi v Kočevju, Crnomelju in Trebnjem.

Poleg vseh problemov trgovine, ki smo jih navedli zgoraj, pa je treba nenehno vzgajati sposoben kader, kadar, ki bo znal pravilno voditi socialistično trgovino. Takega kadra nam še občutno primanjkuje. Pri naših trgovskih uslužbenicih mora dokončno prideti spoznanje, da so oni tu zaradi potrošnikov in ne obratno! Z vzgojo socialističnih trgovskih uslužbenic, z zdravo medsebojno konkurenco in semejšimi investicijami za opremo ter izgled trgovskih lokalov bomo dvignili kulturno raven postrežbe in izboljšali postrežbo delovnih ljudi s tistimi dobrinami, ki jih sami ustvarjamo in so namenjene dvigu življenjske ravni ljudstva.

R.

Tudi sindikalne podružnice naših kmetijskih delavcev se že pripravljajo na občne zbrane ter so se sestali njihovi zastopniki na skupni konferenci za novomeški socialistični trgovski uslužbenici, z zdravo medsebojno konkurenco in semejšimi investicijami za opremo ter izgled trgovskih lokalov bomo dvignili kulturno raven postrežbe in izboljšali postrežbo delovnih ljudi s tistimi dobrinami, ki jih sami ustvarjamo in so namenjene dvigu življenjske ravni ljudstva.

—tr-

Iz sindikalnega življenja

V novo leto stopajo sindikati vedro, polni zaupanja in volje za uresničitev nalog, ki smo jih sprejeli ob zatonu 1952. leta. Kot prva nalog je v novem letu so vsekakor občni zbori sindikalnih podružnic, za katere so se priprave že začele. Zaključili pa jih bomo do 15. februarja, da bodo opravili svoje delo lahko tudi krajevni in okrajni sindikalni svetci do 15. marca. Ker bo letos spomladi kongres Zvezde sindikatov Slovenije, bomo letosnje občne zbrane v počastitev tega sindikalnega praznika res dostopno pripravili, da bodo prava manifestacija sindikalnega dela in življenja v slehernem delovnem kolektivu.

Ravnokar ustanovljena sindikalna večerna delavska šola v Bršljinu in Novem mestu bo dala našim sindikatom ter delovnim kolektivom novih prednosti in sindikalnih funkcionarjev.

Da bodo urejene tudi podružnice v letosnjem letu po strophah in panogah, pripravljajo predsednik OSS v Novem mestu novo razporeditev, ki bo začela v sestava občnih zborih, ker je sestava nekaterih sedanjih podružnic večkrat onemogočila delo, kot ga poživljala. — Tudi sestanek vajencev in učencev privatnih obrtnikov, ki ga je sklical OSS te dni, je korak dalje pri pozivitvi sindikatov naših obrtnikov privatnega sektorja, ki bo sedaj ni del, odnosno je le životaril. Tudi so se pomenili o kolektivnih pogodbah, ki jih bo treba skleniti z mojstri s sodelovanjem sindikatov. Kaže, da bodo letos krepko prijeti za delo.

Tudi sindikalne podružnice naših kmetijskih delavcev se že pripravljajo na občne zbrane ter so se sestali njihovi zastopniki na skupni konferenci za novomeški socialistični trgovski uslužbenici, z zdravo medsebojno konkurenco in semejšimi investicijami za opremo ter izgled trgovskih lokalov bomo dvignili kulturno raven postrežbe in izboljšali postrežbo delovnih ljudi s tistimi dobrinami, ki jih sami ustvarjamo in so namenjene dvigu življenjske ravni ljudstva.

R.

VEKOSLAV LILIJ

V nedeljo, 11. januarja, so na Šmihelskem pokopališču pokopali v Novem mestu in daleč okrog znanega upokojenega učitelja Liliju Vekoslava. Stevilna množica pogrebcev je izpričala, kako priljubljen je bil blagi mož in koliko prijateljev je imel. Ob odprtju groba se je prvi poslovil ob njega v imenu množičnih organizacij tov. Lojze Mirtič in orisal Živiljenjsko pot tega

korenitega Slovence in naprednega vzgojitelja. Zlasti pa njegovo uspešno pomoč za časa osvobodilne vojne. Od rajnika se je poslovil še zastopnik Šveta za prosveto in kulturo pri OLO, zastopnik Društva upokojencev, Ceblelarjev in Planinskega društva v Novem mestu, ki je z Lilijem izgubil svojega najbolj vnetega člena, ljubitelja in markacista Gorjancev in dolenjskih grščev.

Rajni Lili Vekoslav je bil rojen 21. junija 1879 v Gotovljah v Savinjski dolini. Oče Blaž, čevljar, se je s svojo številno družino — bilo je devet otrok — kmalu preselil v Celje. Lojze (Vekoslav) je tukaj obiskoval ljudsko šolo in gimnazijo, nato pa odšel na mariborsko učiteljišče. Učiteljsko službo je nastopil 1906 v St. Lambertu nad Savo, od tu pa prestavljen v gorsko vasico Polšnik. Z vso vmeno se je oprijel dela in s pomočjo vaščanov kmalu zgradil šolo in po osvoboditvi je bil spet med prvimi prostovoljnimi delavci in požrtvalnimi članji OF; navzlič svoji starosti je povsod poprijel z mladeničko vnemo in čilstjo.

Pisal je tudi v Dolenjski list, zato naj bodo te vrstice vsaj skromni spomin na zavednega in vrlega moža, ki je bil svoje plodovito življenje res posvetil svojemu ljudstvu.

V Šmihelu bodo dobro izkoristili zimski čas za izobrazbo

Kakor po ostalih večjih krajih novomeškega okraja je tudi v Šmihelu pri Novem mestu tečaj pod okriljem Rdečega križa. V njem dobiva 28 mladih dekle vse potrebno znanje o higieni, prvi pomoči ter najosnovnejše pojmove iz zdravstva. Tečaj vodi zelo požrtvalno tovariš ing. Ivo Zobec, znani in priljubljeni predavatelj.

Po končanem pouku ob 11. uru do poldne je vsako nedeljo v okviru izobraževalnega tečaja predavanje o življorej, veterinarstvu, poljedelstvu, vrtnarstvu, sadjarstvu in gospodinjstvu. Clani zelo razširjene splošne kmetijske zadruge v Šmihelu so le bolj redki med udeleženci, medtem ko se mladina v zelo velikem številu udeležuje predavanj. Pohvaliti je treba zlasti učiteljišnike, dekleta in fante. Dasiravno so preoblačeni z lastnim študijem, porabijo proste nedeljske ure, da pozorno sledi predavanjem, ker pač čutijo potrebo po znanju iz vseh kmetijskih panog, česar jim pa učenem načrtu šola žal ne nudi. Dobro vede, da bodo mogli le tako v dovoljni meri izpolnitve svoje poslanstvo na deželi in se uveljaviti med kmečkimi delovnimi ljudmi. Pridobljeno znanje bodo na svojem službenem mestu lahko posredovali tako mladini kot odraslim. Tako je pravilno! Take učitelje in vzgojitelje potrebuje današnji čas v prizadevanju za vzgojo socialističnega človeka.

—er-

PROSTOVOLJNI PRISPEVKI za Novoletno jelko v Novem mestu

Društvo prijateljev mladine v Novem mestu sporoča, da je prejelo od podjetij, ustanov, sindikatov in posameznikov teleso:

LIP 65.000 din., »Pionir« (gradbeno podjetje) 40.000, »Zelenjina« 35.000, »Rog« 35.000, Delavski svet Tekstilne tovarne 30.000, Industrijski tečajev 30.000, MILO Novo mesto 30.000, Gradbeno podjetje »Krk« 20.000, OLO Novo mesto 17.000, Okrajno avtoprevozništvo in »Izbira«, skupaj 15.000, »Prehrana« 10.000, »Kremens« 10.000, gradbeno podjetje »Remont« 10.000, Gozdno gospodarstvo 10.000, Mostna klavarna 8000, Sindicat Tekstilne tovarne 5000, Mestni odbor 5000, Hotel »Metropolis« 5000, Kmetijska zadružna Novo mesto 5000, Mestni odbor Zvezde borcev 5000, Sindicat splošne bolnice 3109, Profesorško društvo 2000, Okrajna lekarstva 2000, Kmetijska zadružna Šmihel 4000, Hotel Kandija Kavarna 2000, OF Šmihel 2000, Notranji od 4000, Dolenjski list 3000, Mestni buffet 2000, sek 2150, Okrajna lekarstva 2000, OF I. teren 2000, OF II. teren 2000, OF III. teren 1500, OF IV. teren 2000, UDV 1500, Mestni vodovod 1000, Kliničarski podjetje 1000, Sindicat pošte 1000, Podjetje »Triglav« 1000, Odvetniki: dr. Gross 1000, dr. Smolej 500, Bučar Jože 500, zdravnik 500, »Slovenski poročevalci« 500 Fond na sodišču 500, Lampret Jože 500, Oslolinik Dana 500, Beve Rudi 500, Jarec Mirko 400, Slavčičar Bajramovič 300, Cevljar Moško 300, Klepar Knaflje 300, Adam Ivan 300, Hočevar M. (sopraga zdravnik) 300, Kos Boris 200, Budina Zdravko 200, Rajec Lojze 200, Gostilna Košak 200, Perko Radka (sopraga zdravnik) 200, Ferlje Mica 200, Novak Marija 150, Per Franje 100, Rifelj Petrina 100, Novak Jurij 100, Krojač Malenšek 100, Gostilna Ob

Moderno suženjstvo v krščanski Italiji

Kako je s tolikokrat opevano in hvaljano »dvatisočletno rimsko kulturo«, nam Slovencem in Jugoslovom, ki smo preživeli strahote italijanske okupacije, ni treba posebej pripovedovati. Dobro vemo, da so veliki duhovi italijanskega naroda v stoletjih ustvarili

Ti dečki čakajo, da bodo njihovi starški sklenili kupčijo z bogatimi kmeti. Ko so pogodbo sklenili, so takoj odšli z novimi gospodarji; eden bos, drugi v starici, tretji v prevelikih četrtih, ki mu bodo prav šele nekaj let. Njihovi očetje pa so nesli domov vsak po – dva tisoč lir.

dragocene umetnine, ki jih spoštuje in občuduje ves napredni svet. To, pravo kulturo, priznava vsakdo, ki zna ceniti vse, kar je napredno in ustvarjalno. Nekaj povsem drugega pa so nakazna, zločinska gesla povampirjenega italijanskega fašizma o »večni kulti Rima«, ki so jih krvavi kulturonosi in kulturobežci hoteli presaditi na naša tla. Tudi po vojaškem uničenju fašizma pa njegov duh v Italiji še vedno ni na tleh.

Poroke, rojstva in smrti v Beli krajini

V novembru je bilo v okraju Črnomeljnih 33 otrok, od teh 27 dečkov in 11 dekle. Umrla je 22 oseb. Porok je bilo 20.

Poročili so:

Kmet Lamut Jože in kmetica Matkovič Ana, oba iz Goleka. Delavec Zagor Stanislav iz Gribelj. Uslužbenec Cimlerman Franc iz Črnomelja, hčerka Tome Terezija iz Primorsk. Strojvodja Štefina Anton iz Gribelj in kmetica Štefina Marija iz Rosalnice. Kmet Mihel Janez iz Bereče vasi in kmetica Skof Ivana iz Dragomilje vasi. Oficir JLA Gatalo Spasojević iz Metlike in književnik Stibular Stefanija iz Gribelj. Kmet Movern Janez iz Dragomilje vasi in kmečka delavka Kolar Jožeta iz Mačkovca. Delavec Kastelic Peter iz Kovače vasi in kmečka delavka Kure Marija iz Gor Podgorje. Tesar Judnič Anton iz Omote in uslužbenica Prinčes Marija iz Vipave. Knjigovodja Argež Anton iz Čateža in kuhrska pomočnica Počič Jolanka iz Fokovec. Strojni ključavnica Štefina Jakob iz Jagodovca in kmetica Miklavčič Frančiška iz Malin. Delavec Judnič Anton iz Strelečjeva in kmetica Lavinia Alojzija iz Vinjege vrha. Kmet Fink Franc iz Goleka in kmetica Vrtni Ana iz Ješelnika. Učitelj Korošec Karel iz Graza in hčerka kmetica Springer Rozalija iz Petrove vasi. Mizarški pomočnik Golobič Anton iz Semidi in kmetica Jakša Terezija iz Dolenje vasi. Kmet Pečaver Franc iz Rodin in kmetica Gregorčič Marija iz Vel. Lahinja. Rudar Perusič Jože iz Butoraja in hčerka kmetica Gregorčič Katarina iz Vel. Lahinja. Telefonski monter Beve Anton iz Straže in kmetica Kobetič Marija iz Črnomelja. Progovni delavec Poglačen Janez in kmetica Kotčev Kristina, oba iz Ručetne vasi. Delavec Hiti Frane iz Blok – Postojna, in uslužbenka Gimpelj Karolina iz Sel pri Otočku. – Čestitamo!

Umrl so:

Kmet Pezdirc Peter iz Gribelj, star 86 let. Kmet Moravec Stanko iz Zemlja, star 19 let. Otrok Križan Anica iz Otoka. Kmet Oberman Anton iz Otočka, star 55 let. Iva-

Tudi za slepe skrbi naša oblast

Naša ljudska oblast skrbi za slehernega državljanja in mu nudi človeku dostojno življenje v socialistični državi. Tudi slepi uživajo že vsa leta po osvoboditvi usene narobe in imajo vso možnost, da lahko celo sodelujejo v novem življenju. Nad 60 je slepih v našem okraju in so združeni v svojem lastnem društvu-podružnici, s sedežem v Novem mestu. Da se pomenijo o svojem organizacijskem delu, so se sestali dne 20. decembra lani v Rihem kotičku na tukajnjem OLO. Kjub slabemu vremenu so prisli, da prav zadovoljivim številu. Med njimi je bil stik posebno prisoten. Konferenco je otvorila predsednica Sveta za socialno storitev in ljudsko zdravje pri OLO. Petrič Martina, nakar je govoril slepi tovariš predsednik Republikega odbora Drustva slepih Slovenije. Nakazal je novemu društvu na Dolenjskem vrstu na log in se zahvalil, se posebej obljubi ter krajevjem, ki so dosegli lajkati življenje slepih tovarisem. Ob tej priliki so tudi članici predlagali odboru nekaterje nasvetne, predvsem pa, da bi se češči sestali in imeli priložnost, da bodo v novem življenju, za katerega se dali svoj vid, redno obvesčeni in da bodo po svojih mrežah tudi sodelovali. Svet je preskrbel, za to priliko tudi lepo prisotnosti obdaroval je prav vse navozce s praktičnimi darili za Novoleto. Jelko, za zaključek pa so bili še poščeni. Prav prijetno je bilo in zanimalo, kateri so se slepi tovarisi zahvaljevali obljubam, da tako prisreno slavijo in objubili, da bodo, čeprav ne morejo videti, pomembni v novem življenju in zlasti našo miladično navajali, da bo pogumno in zavedno ter pravljeno, da to pomorino žrtvovati tudi življenje. Tudi davanjanje je bila za to priliko primočno okrasena in le žal, da je slepi tovarisi niso videli, pa pa so zato občutili vse to, kar jih je obhalo, česar v bivsi predopriski Jugoslaviji niso nikdar imeli.

Društvo slepih novomeškega okraja bo v novem letu kar krepite zagrabilo, saj je ravno ta konferenca dala novega poleta in pobud. Želimo polno uspehov! –

12. septembra lani je pisal videmski časopis »Messaggero Veneto« tole:

»Ce pomni Zahod civilizacijo in humanost, tedaj stoji Italija na najvišjem vrhu zahodne piramide.«

Bolel ga je obisk angleškega zunanjega ministra Edena v Jugoslaviji, zato je med svojim drugim čakanjem poudarjal, da morajo Anglezi izbirati med visoko italijanskim civilizacijom in jugoslovanskim barbarstvom. Kakšna pa je ta visoka italijanska civilizacija? smo lahko brali v »Ljudski pravice« lani 4. oktobra. Iz zanimivega članka »Sistem dečkov v Beneventu« posnemamo za naše bralce, ki »Ljudske pravice« nimajo naročene, nekaj glavnih misli iz navedenega članka.

Vsako leto prodajajo revni starši med 15. avgustom in 8. septembrom pred katedralo v Beneventu svoje dečke bogatim kmetom in zemljiskim posestnikom kot ceneno delovno silo. — Deček med 10. in 14. letom stane za eno leto približno 3000 do 7000 lir in kakšno vrečo žita. To prodajanje otrok, ki jih kupci pred cerkvijo slačijo do nagega,

jem otipujejo bedra, roke, mišice, jim gledajo v zobovje kakor vprežni živini, nato pa za nje s starši baratajo za sto, dve sto lir navzdol, je edinstven pojav dvajsetega stoletja. Pretresljivi prizori, ki priježnje revni težaki na sejmi po dva, tri sinčka in jih za leto dni dobesedno prodajo na milost in nemilost bogatim zemljiskim posestnikom, so podobni trgovini s sužnji v starem svetu. Oblast seveda ne ukrene ničesar proti takim rednim sejmom z živimi ljudmi. Potem, ko prejemo starši denar in koruzo ali drugo žito za prodanega otroka, nimajo do dečka leto dni nobenih pravic. Kupci otroke seveda strahotno izkorisčajo. Spati morajo največkrat pri živini ali v planinah pri čredah. Za otrokovo smrt in izkorisčanje se starši nimajo komu pritožiti. Pobožna italijanska vlada in sindikati za takse smrtnote razmere ničesar ne naredi... To je torej eden izmed »najvišjih vrhov« toliko opevane italijanske kulture. Ni pa edini v življenju obubožanih množic italijanskega delovnega ljudstva.

Jože Dular – osemdesetletnik

Ob prometni cesti med Sotesko in Gor. Poljem leži majhno, a raztegnjeno naselje Gabrie. Slaba desetna hišica se stiska med prašno cesto in strmim obronkom Kulovih sel. Med cesto in Krko pa je le do 12 metrov širok raven pas travnikov, njivic in vrtičkov delovnih Gabrčanov.

Tu je doma daleč poznan, prijazen in dovitjen starček — »Dularjev oče«. Vsakemu domaćinu in tuju privošči »en dober dan« in prijazno besedo. Delaven in marljiv je kot čebela. Vedno ga najde pri delu; čvrst je in zdrav ko dren, pa vedno židane volje! Skromno in redno življenje, zmernost v jedi in pičaji ter zrak roških gozdov, sred katerih je preživel večino svojega življenja — vse to ga je ohranilo do danes duševno in telesno čvrstega, kot ni nihče izmed njegovih domačih ali sovačanov.

Doma je iz Gor. Polja št. 12. Kosov Jožek — tako so ga klicali po domače. Imel je samo mater, kateri je vse do 27. leta prinašal svoj skromni zasluzek. Na soteski žagi je delal po 12 ur dnevno in zaslužil 1 groš na uro. Z 21. letom je šel na gornje Stajersko med »knape«. V letih 1916–1918 je kot tolmač v 17. železničnem polku kranjskih Janezov služil cesarja na Tirolskem. Kot »vesel avstrijski soldat« pa sploh ne pozna. Ko so ga v grad prisli Nemci, je zopet oblekel staro uniformo grajskega čuvaja — ta pa ga gladko znanje nemščine sta mu pomagala, da je lahko še dalje prevažal »naše fante«. Njegova družina je bila med prvimi v Gabrju, ki je pomagala partizanom na vse načine. Sin France je bil aktivist že od leta 1941. Prav tako tudi hčerka Pavla, ki pa je zaradi velikih naporov po vojni zbolela za tuberkulozo in se zdaj zdravi v novoštevki.

Dularjev oče ljubi družbo in veselje ljudi. Staro in mlado prisluhne, kadar pomežkini in »iztrrese« kakšno lovsko. Živo se zanima za dogodke v svetu in pridno prebira časopis.

Vsi znanci in prijatelji mu ob 84-letnih voščimo, da bi zdrav in vesel dočakal še visoko starost! F. Rihar

Tirovčev. S 26. letom je postal gozdni čuvaj pri soteskem graščaku Auerbergu. V tej službi je pretaknil vse gozdove med Krko in Kočevjem. Njegova puška in past sta upihnila živiljne neštete lisicam in kunam. Ulovil je nad 60 vider. Vendar pa je bila služba pri graščaku sicer »dobro nasajena, a slabo zagodenja«, kakor sam rad pove.

Med NOB je s čolnom prepeljal čez Krko partizane, čeprav je bila v bližnjem gradu močna italijanska posadka. Bela rjuha na »ganku« pred hišo — to je bil partizanom na desnem bregu Krke znak, da ni nevarnosti. Toda

sam je bil vedno in nevarnosti, da mu »zelenci« ne požejajo hiše ali pa izvohajo čolna, skritega v gostem biču kraj Krke. Nekoč pa so Italijani le zasumlili... Kolonelo ga je zjutraj trdo prijet v mu pokazal stopinje v snegu, ki sta vodile k vodi... Iznajdilji starček pa mu je brž odgovoril, da so še ženske po vodo, sam pa da je vso noč spal, partizanov pa sploh ne pozna. Ko so v grad prisli Nemci, je zopet oblekel staro uniformo grajskega čuvaja — ta pa ga gladko znanje nemščine sta mu pomagala, da je lahko še dalje prevažal »naše fante«. Njegova družina je bila med prvimi v Gabrju, ki je pomagala partizanom na vse načine. Sin France je bil aktivist že od leta 1941. Prav tako tudi hčerka Pavla, ki pa je zaradi velikih naporov po vojni zbolela za tuberkulozo in se zdaj zdravi v novoštevki.

Dularjev oče ljubi družbo in veselje ljudi. Staro in mlado prisluhne, kadar pomežkini in »iztrrese« kakšno lovsko. Živo se zanima za dogodke v svetu in pridno prebira časopis.

Vsi znanci in prijatelji mu ob 84-letnih voščimo, da bi zdrav in vesel dočakal še visoko starost! F. Rihar

Žena ī dom

PREHRANA OTROK

Se vse prepogosto srečamo na vasi suhe, blede in zanemarjene otroke. Vsakdo, ki jih vidi, spozna na prvi pogled, da jih starši ne znajo pravilno hrani in da zanje ali sploh ne skrbijo, ali pa slabo skrbijo. Prehrana otrok je pa mnogo važnejša, kot mislijo mnoge matere. Pri tem je važno, koliko damo otroku jesti in kaj mu damo. Otroki se navadno mnogo igrajo, a lovi, skače, za kar porabi mnogo energije. Njegovo telo pa rabi mnogo hrane tudi za rast in razvoj. Zato porabijo otroci sorazmerno mnogo več hrane kot odrasli. Stirileten otrok je n. pr. težek približno štirikrat manj kot odrasla oseba, a porabi samo dvakrat manj hrane. Prav tako rabi otrok sorazmerno mnogo več vode kot odrasli. Le-tem zadostuje dnevno približno 40 gramov vode, a otroku do šestega leta približno 70–80 gramov. (Mnogo te vode seveda zaužije s hrano.)

Mnogokrat je v navadi, da otroci jedo, kadar hočejo. To seveda ni prav. Otrok naj ima normalno pet obrokov. Od tega zaužije 40 % hrane pri kosi, za polovico manj pri večerji in pri zajtrku, po 10 % pa pri dopoldanski in popol-

Nasveti

Molje zamorimo, če zavremo kozarec močnega kia ga se vrčočega poljiamo po zidaku ali strešni opeli. Ko se kis odteče, damo opelo v skrinjo ali omaro, kjer imamo spravljena običala. Ker se obike nekoliko navzamejo duha po kisu, jih pred uporabo prezračimo.

Posodo očistimo vsaj enkrat na leto temeljito tako, da jo prekuhamo v lugu ali vodi, ki smo ji dodali nekoliko lužnega kamna. V tem lugu naj se nekoliko ohladiti, potem pa odrgnemo z robov vso umazanijo. To tako očiščena bo kot nova.

Srebrne predmete očistimo z volneno krpou, ki jo namakamo v pepel od smot.

Nadve za orehe počneje, je posebno okusen, če mu dodamo malo kuhane prave kavje. Ko testo namezamo z nadvevom, potrosimo po vrhu se nekoliko zmljetih orehev, ki jih nismo poparieli odnosno prekuhami. Da pa potico ostane čim dajš časa sveža, povrhu navdona natrosimo koščke surovega mazusma.

Okusen guljaž naredimo, če vzamemo prav toliko čebule, kot je mesa. Okus raznih govejih omak zelo izboljša nekoliko naiste narezane držecige korenja.

Okisano mleko damo otrokom, ki ne mačajo pitti samega mleka. Mleko zavremo in ohladimo. Po kapljicah dolivamo sok limone in mešamo. Tako sesirjeno mleko osladimo in je zelo okusno.

bližine vtikalna. Da se pri delu ne bo premikala, koleške z vijaki pritrdim. Mizico pa bomo koristno uporabile tudi kader imamo pri hiši bolnika, ki mu jo zapeljemo k postelji in nanjo postavimo posodo s hrano ali knjige oziroma kakšno delo ter seveda tudi zdravila.

Sodelujte v mesecu Dolenjske lista – pošljite nam naslove sorodnikov, znancev in prijateljev, da jim pošljemo naš tednik brezplačno na ogled!

Stare priznanice za najemnino se bodo uporabljale še nekaj časa

Po sporočilu zveznega Gospodarskega sveta je predpisana z uredbo o spremembah in dopolnitvah uredbe o tarifi davka na promet nova skala davčnih osnov za davek na promet od najemnin, se bodo še naprej uporabljale doseganje (stare) priznanice za najemnino, dokler jih ne bo zmanjkal.

Vendar se v posameznem konkretnem primeru uporablja tista priznanica, ki ustreza polovici sedanje najemnine, ne oziraje se na to, ali gre za najemnino od 1. novembra 1952, povečano za 100 %, ali za drugo najemnino. Na primer priznanice s klavzulom: velja za zneske od 200 do 400 din. se uporablja kot priznanice za najemnino v sedanjem znesku od 400 do 800 dinarjev.

Davek od zakupnine pri najemu stavb in delov stavb (stanovanj, lokalov) pa znaša: če znaša najemnino do 400 din znaša davek 3 din, od 400 do 800 din 6 din, od 800 do 1200 din 10 din, od 1200 do 1600 din 16 din, od 1600 do 2000 din 20 din, od 2000 do 3000 din 30 din, od 3000 do 4000 din 40 din, od 4000 do 6000 din 60 din, nad 6000 din najemnino pa znaša davek 3 %.

Gostovanje igralske družine aktiva LMS Griblje v Podzemju

Aktiv LMS v Gribljah je eden najdelavnejših v Beli krajini, zato je bil tudi na VI. kongresu ZKJ v Zagrebu pojavljen. Aktiv ima tudi svojo igralsko družino, ki je v spremni režiji gribljanske notitlice tov. Elke Skrabne nastajajoči. Finzgarjevo drama v 3. dejansiji »Razvalina življenja«, pripravljeno igralci so drama prvič uprizorili na novega leta dan v Gribljah, v nedeljo, dne 4. januarja 1953 pa so z lepo naštudirano drama gostovali v Domu ljudske prosvete v Podzemju. Pri polno zasedeni dvoranji so gostje prikazali lepo in modno doživeto igro. Odidek je bil tov. Kralj Tone v vlogi Urha Kanteta. Tov. Zvonka Brine je v vlogi Lenke bila iskrena in inteligentna interpretacija vse

Partizan TELESNA VZGOJA

PRISTOPAJTE V DRUŠTVA »PARTIZAN«!

V našem listu smo že večkrat razpravljali o fizkulturnem pokretu, o njegovih nalogah, pomenu in važnosti. Vendar vključevanje v Partizana se dačeč ne poteka tako, kakor bi si želeli. Zato naj bodo te vrstice namenjene onim, ki tako radi stote ob strani, morda od časa do časa nekoliko pokritirajo, drugače pa jima za dogajanje okrog njih ni prav nič mar. Za vse te naj velja, da je mnogo bolj koristno prijeti za eno ali drugo delo kot pa negativi na vse strani. Zelo radi bomo tudi sprejemali domačemerino kritiko, s skupinami napori pa bomo dosegli še marsikak uspeh.

Naše telovadnice in telovadni domovi sledheni dan sprejemajo vase mladino oboga spola, od najmlajših pionirjev do starejših članov, v koristni telovadbi in pri-

SAH

Škerlj in Sitar tretjekategorik

Pretekli teden so šahisti SD »Stojan Puc« igrali 12. in 13. kolo finalnega turnirja za prvenstvo društva. Vodje Škerlj in Sitar sta premagala po enega nasprotnika in tako dosegla moje 10. in pol točke za osvojitev III. kategorije. Prav gotovo sta zaslužili osvojila II. kategorijo, ker sta se oba v zadnjem času odlikovali z dobrimi igrami. Njen dvoboj na tabeli tudi po XII. kolu še ni odločen. Zadnje partie bodo odločile pravka društva, za katerega se borita poleg njiju še Prime in Povše, ki pa imata odigranih manj partijs. Prime in Povše sta tudi resna kandidata za III. kategorijo. Vse te so bilo odločilo v prihodnjem tednu, ko mora biti turnir zaključen do konca prvega semestra.

Sitar in Škerlj 10. in pol (iz 13). Prime 9 točk (iz 11). Kruljčič 7 in pol točke (iz 14). Kožar in Ličina po 7 točk. Povše 6 in pol točke (iz 9). Dejan in Tratnik po 5 in pol točke, Golobčič in Čerček 3 točk itd. M.

Pionirsko šahovsko tekmovanje v Črnomlju

V Črnomlju je bilo tekmovanje pionirskega odreda »Edvard Kardelj« v sahu, ki je trajalo več kot mesec dni in se je zaključilo te dne. Šahovski prvak odreda je postal edini neporaženi udeležence tekmovanja pionir Matjaž Tomec. Za njim se je uvrstil Jože Šterbenec, ki je igral zelo kvalitetno in sodijo njegove partie med najboljše. Sledijo Jimar, Vladimir Vrličič, Andrej Klein in Viljem Fortun. Po tekmovanju so pionirji sestavili ekipo, ki bo šla v Ljubljano na pionirsko tekmovanje za prvenstvo Slovenije v sahu.

Mladim tekmovalcem želimo obilo uspehov na nadaljnji tekmovanjih.

časom zapadel nov sneg. Navzlio malo kolčini snega so se tekme v redu izvršile; gledalo jih je tudi lepo število smučarjev.

Najprej so bilo tekmovanje v tekih. Najstvilnejše so bili zastopani pionirji, ki so pokazali tudi veliko borbenost za čim boljši uspeh. Tekmovali so na 2 km. Rezultati: 1. Bergant, Novo mesto, 15:4, 2. Darovec Novo mesto, 15:5, 3. Hace, Novo mesto, 16:26.

Mladinci so tekmovali na 4 km dolgi proggi in dosegli: 1. Zagor, Smihel, 26:47, 2. Vesel, Smihel, 27:16, 3. Smajlek, Novo mesto, 27:48.

Samo sedem mladincev je veliko premajhno število za Novo mesto. Grajati moramo mladince, ki so si tekmovali ogledali samo na smuči, nastopili pa niso hoteli izgovorom, da nečo biti zadnjih!

Clanji so tekmovali na 7 km dolgi proggi. Uspehi: 1. Gilonar, Novo mesto, 46:37, 2. Cujnik, Smihel, 46:45.

Po tekmovanju v tekih so tekmovali še v slalomu. Clani so imeli precej težko proggo, ki pa ni bila dolga.

1. Rožnik, izven konkurenčne, 2. Hočevar, Novo mesto, 3. Peric, Novo mesto,

Pri mladincih je bil v slalomu naslednji vrstni red: 1. Hočevar, Novo mesto, 2. Vesel, Smihel, 3. Golež, Novo mesto.

Tudi pionirji so tekmovali v slalomu, imeli pa so kratke in lahko progo. Tekmovalo je samo sedem pionirjev navzite temu, da jih je bilo takrat veliko večje število na smučih. Razvrstili so se: 1. Krajev, Novo mesto, 2. Može, Novo mesto, 3. Sepec, Novo mesto.

Skupno je na tem tekmovanju nastopilo okrog 50 smučarjev. Opazilo se je, da imajo vsi slabo, neprimereno opremo za tekmovanje. Zaradi visokih cen smučarske opreme smučarstvo kot ena najbolj zdravih športnih panov se ne bo moglo postati množično.

J. G.

Se je zaupano mladino vodnikom Partizana, se moramo končno le vprašati, od kod naj društvo jemlje denar za popravilo in izčišenje telovadnic, za kurjava in razsvetljavo, za orodje in rezervate in se za sto in sto drugih izdatkov, ki jih ima siberni dan. Ce nam je kaj do zdrave in krepitev mladine, do močnih in odpornih branilev pridobitev NOB, do predanij graditeljev socializma in čuvanje naše neodvisnosti, potem si bomo takoj na jasnen, kaj je naša dolžnost: pristopili bomo v društvo Partizan, kjer bomo po svojih zmožnostih pomagali organizacijsko ali strokovno, v vsakem slučaju pa bomo podprtli društveno blagajno z nekaj desetaki, pa bodi da postanemo redni ali pa samo podporni članji društva. Ko vas bo morda že povabil tak odkop, storite svojo dolžnost brez odlašanja. Za vašo sodelovanje, za vaš prispevek društvu vam bo naša mladina hvaljevna.

K. J.

V Novem mestu so tekmovali smučarji

TVD Partizan Novo mesto je priredilo v nedeljo, 11. t. m., smučarsko tekmovanje na Marofu. Po tekmovanju so bile pripravne za okrožno prvenstvo, ki bo prihodnjo nedeljo v Novem mestu. Ševeda se bo med tem

zgodil v Novem mestu.

Društvo je namreč, da je danes lutkarstvo samostojna vrsta gledališke umetnosti, ki ima svoj način izražanja, svoj stil in svoje zakone in more priznati pravljčni svet, v katerem otrok živi, hkrati pa otroka tudi vzgaja.

Otroci žive z lutkami, spremljajo njihove gibe, se jočejo in veselijo; pa tudi starejši radi obiskujejo lutkovne predstave, v Ljubljani na primer je dvorana lutkovnega odra pri vseh predstavah zasedena s starimi in mladimi ljubitelji te vrste umetnosti. Majhni leseni igralec, koščki lesa, odeti v barvane oblike, z nespremljivim izrazom na obrazu, brez solza in smeha ... vendar pred nami ožive, polni so potezje in vzbujujo v otroku čudovite podobe. Pri doživljjanju dogodka jih nič ne moti topi izraz na obrazu, ker v svoji dočišči ustvarijo junake, se ogrevajo zanjanje, veselijo in žalostijo. Orotci tudi zelo ljubijo živali. Prav na lutkovnem oderu učinkujejo živali zelo realistično in dajo otroku polno mero razvedrila.

Dejstvo je namreč, da je danes lutkarstvo samostojna vrsta gledališke umetnosti, ki ima svoj način izražanja, svoj stil in svoje zakone in more priznati pravljčni svet, v katerem otrok živi, hkrati pa otroka tudi vzgaja.

Otroci žive z lutkami, spremljajo njihove gibe, se jočejo in veselijo; pa tudi starejši radi obiskujejo lutkovne predstave, v Ljubljani na primer je dvorana lutkovnega odra pri vseh predstavah zasedena s starimi in mladimi ljubitelji te vrste umetnosti. Majhni leseni igralec, koščki lesa, odeti v barvane oblike, z nespremljivim izrazom na obrazu, brez solza in smeha ... vendar pred nami ožive, polni so potezje in vzbujujo v otroku čudovite podobe. Pri doživljjanju dogodka jih nič ne moti topi izraz na obrazu, ker v svoji dočišči ustvarijo junake, se ogrevajo zanjanje, veselijo in žalostijo. Orotci tudi zelo ljubijo živali. Prav na lutkovnem oderu učinkujejo živali zelo realistično in dajo otroku polno mero razvedrila.

Lutkarstvo je že stara veja gledališke umetnosti. Lutke poznao že stari Grki in Rimljani. Potujoci lutkarji vseh časov so hodili iz kraja v kraj in zabavali mlađe in starje. Posebno na Češkem je bilo lutkarstvo zelo razvito. V svoje monologe in dialoge so radi vpletali marsikatero satiro na račun tedanje visoke družbe. Borili so se proti laži in zlagani morali tedanje družbe.

Brez pomoči in sodelovanja najširje javnosti pa Ferialni savez ne bo mogel vršiti svoje naloge. Predpogoj za ceneo potovanje je do kazalo, kako živa in velika je pri našem dijastvu in pri prospektih delavcev želja in potreba, da potujejo in vidijo naše domovino v vsej njenih delih in si s tem cenejo in bogatijo znanje. Dosej so dijaki resa na krajskih in daljših izletih in ekskurzijah mogli priti do Zagreba ali morebiti celo do Reke, odslaj pa jima bodo v velikih potniških vippisov v novo Počitniško zvezo je do kazalo, kako živa in velika je pri našem dijastvu in pri prospektih delavcev želja in potreba, da potujejo in vidijo naše domovino v vsej njenih delih in si s tem cenejo in bogatijo znanje. Dosej so dijaki resa na krajskih in daljših izletih in ekskurzijah mogli priti do Zagreba ali morebiti celo do Reke, odslaj pa jima bodo v velikih potniških vippisov v novo Počitniško zvezo je do kazalo, kako živa in velika je pri našem dijastvu in pri prospektih delavcev želja in potreba, da potujejo in vidijo naše domovino v vsej njenih delih in si s tem cenejo in bogatijo znanje. Dosej so dijaki resa na krajskih in daljših izletih in ekskurzijah mogli priti do Zagreba ali morebiti celo do Reke, odslaj pa jima bodo v velikih potniških vippisov v novo Počitniško zvezo je do kazalo, kako živa in velika je pri našem dijastvu in pri prospektih delavcev želja in potreba, da potujejo in vidijo naše domovino v vsej njenih delih in si s tem cenejo in bogatijo znanje. Dosej so dijaki resa na krajskih in daljših izletih in ekskurzijah mogli priti do Zagreba ali morebiti celo do Reke, odslaj pa jima bodo v velikih potniških vippisov v novo Počitniško zvezo je do kazalo, kako živa in velika je pri našem dijastvu in pri prospektih delavcev želja in potreba, da potujejo in vidijo naše domovino v vsej njenih delih in si s tem cenejo in bogatijo znanje. Dosej so dijaki resa na krajskih in daljših izletih in ekskurzijah mogli priti do Zagreba ali morebiti celo do Reke, odslaj pa jima bodo v velikih potniških vippisov v novo Počitniško zvezo je do kazalo, kako živa in velika je pri našem dijastvu in pri prospektih delavcev želja in potreba, da potujejo in vidijo naše domovino v vsej njenih delih in si s tem cenejo in bogatijo znanje. Dosej so dijaki resa na krajskih in daljših izletih in ekskurzijah mogli priti do Zagreba ali morebiti celo do Reke, odslaj pa jima bodo v velikih potniških vippisov v novo Počitniško zvezo je do kazalo, kako živa in velika je pri našem dijastvu in pri prospektih delavcev želja in potreba, da potujejo in vidijo naše domovino v vsej njenih delih in si s tem cenejo in bogatijo znanje. Dosej so dijaki resa na krajskih in daljših izletih in ekskurzijah mogli priti do Zagreba ali morebiti celo do Reke, odslaj pa jima bodo v velikih potniških vippisov v novo Počitniško zvezo je do kazalo, kako živa in velika je pri našem dijastvu in pri prospektih delavcev želja in potreba, da potujejo in vidijo naše domovino v vsej njenih delih in si s tem cenejo in bogatijo znanje. Dosej so dijaki resa na krajskih in daljših izletih in ekskurzijah mogli priti do Zagreba ali morebiti celo do Reke, odslaj pa jima bodo v velikih potniških vippisov v novo Počitniško zvezo je do kazalo, kako živa in velika je pri našem dijastvu in pri prospektih delavcev želja in potreba, da potujejo in vidijo naše domovino v vsej njenih delih in si s tem cenejo in bogatijo znanje. Dosej so dijaki resa na krajskih in daljših izletih in ekskurzijah mogli priti do Zagreba ali morebiti celo do Reke, odslaj pa jima bodo v velikih potniških vippisov v novo Počitniško zvezo je do kazalo, kako živa in velika je pri našem dijastvu in pri prospektih delavcev želja in potreba, da potujejo in vidijo naše domovino v vsej njenih delih in si s tem cenejo in bogatijo znanje. Dosej so dijaki resa na krajskih in daljših izletih in ekskurzijah mogli priti do Zagreba ali morebiti celo do Reke, odslaj pa jima bodo v velikih potniških vippisov v novo Počitniško zvezo je do kazalo, kako živa in velika je pri našem dijastvu in pri prospektih delavcev želja in potreba, da potujejo in vidijo naše domovino v vsej njenih delih in si s tem cenejo in bogatijo znanje. Dosej so dijaki resa na krajskih in daljših izletih in ekskurzijah mogli priti do Zagreba ali morebiti celo do Reke, odslaj pa jima bodo v velikih potniških vippisov v novo Počitniško zvezo je do kazalo, kako živa in velika je pri našem dijastvu in pri prospektih delavcev želja in potreba, da potujejo in vidijo naše domovino v vsej njenih delih in si s tem cenejo in bogatijo znanje. Dosej so dijaki resa na krajskih in daljših izletih in ekskurzijah mogli priti do Zagreba ali morebiti celo do Reke, odslaj pa jima bodo v velikih potniških vippisov v novo Počitniško zvezo je do kazalo, kako živa in velika je pri našem dijastvu in pri prospektih delavcev želja in potreba, da potujejo in vidijo naše domovino v vsej njenih delih in si s tem cenejo in bogatijo znanje. Dosej so dijaki resa na krajskih in daljših izletih in ekskurzijah mogli priti do Zagreba ali morebiti celo do Reke, odslaj pa jima bodo v velikih potniških vippisov v novo Počitniško zvezo je do kazalo, kako živa in velika je pri našem dijastvu in pri prospektih delavcev želja in potreba, da potujejo in vidijo naše domovino v vsej njenih delih in si s tem cenejo in bogatijo znanje. Dosej so dijaki resa na krajskih in daljših izletih in ekskurzijah mogli priti do Zagreba ali morebiti celo do Reke, odslaj pa jima bodo v velikih potniških vippisov v novo Počitniško zvezo je do kazalo, kako živa in velika je pri našem dijastvu in pri prospektih delavcev želja in potreba, da potujejo in vidijo naše domovino v vsej njenih delih in si s tem cenejo in bogatijo znanje. Dosej so dijaki resa na krajskih in daljših izletih in ekskurzijah mogli priti do Zagreba ali morebiti celo do Reke, odslaj pa jima bodo v velikih potniških vippisov v novo Počitniško zvezo je do kazalo, kako živa in velika je pri našem dijastvu in pri prospektih delavcev želja in potreba, da potujejo in vidijo naše domovino v vsej njenih delih in si s tem cenejo in bogatijo znanje. Dosej so dijaki resa na krajskih in daljših izletih in ekskurzijah mogli priti do Zagreba ali morebiti celo do Reke, odslaj pa jima bodo v velikih potniških vippisov v novo Počitniško zvezo je do kazalo, kako živa in velika je pri našem dijastvu in pri prospektih delavcev želja in potreba, da potujejo in vidijo naše domovino v vsej njenih delih in si s tem cenejo in bogatijo znanje. Dosej so dijaki resa na krajskih in daljših izletih in ekskurzijah mogli priti do Zagreba ali morebiti celo do Reke, odslaj pa jima bodo v velikih potniških vippisov v novo Počitniško zvezo je do kazalo, kako živa in velika je pri našem dijastvu in pri prospektih delavcev želja in potreba, da potujejo in vidijo naše domovino v vsej njenih delih in si s tem cenejo in bogatijo znanje. Dosej so dijaki resa na krajskih in daljših izletih in ekskurzijah mogli priti do Zagreba ali morebiti celo do Reke, odslaj pa jima bodo v velikih potniških vippisov v novo Počitniško zvezo je do kazalo, kako živa in velika je pri našem dijastvu in pri prospektih delavcev želja in potreba, da potujejo in vidijo naše domovino v vsej njenih delih in si s tem cenejo in bogatijo znanje. Dosej so dijaki resa na krajskih in daljših izletih in ekskurzijah mogli priti do Zagreba ali morebiti celo do Reke, odslaj pa jima bodo v velikih potniških vippisov v novo Počitniško zvezo je do kazalo, kako živa in velika je pri našem dijastvu in pri prospektih delavcev želja in potreba, da potujejo in vidijo naše domovino v vsej njenih delih in si s tem cenejo in bogatijo znanje. Dosej so dijaki resa na krajskih in daljših izletih in ekskurzijah mogli priti do Zagreba ali morebiti celo do Reke, odslaj pa jima bodo v velikih potniških vippisov v novo Počitniško zvezo je do kazalo, kako živa in velika je pri našem dijastvu in pri prospektih delavcev želja in potreba, da potujejo in vidijo naše domovino v vsej njenih delih in si s tem cenejo in bogatijo znanje. Dosej so dijaki resa na krajskih in daljših izletih in ekskurzijah mogli priti do Zagreba ali morebiti celo do Reke, odslaj pa jima bodo v velikih potniških vippisov v novo Počitniško zvezo je do kazalo, kako živa in velika je pri našem dijastvu in pri prospektih delavcev želja in potreba, da potujejo in vidijo naše domovino v vsej njenih delih in si s tem cenejo in bogatijo znanje. Dosej so dijaki resa na krajskih in daljših izletih in ekskurzijah mogli priti do Zagreba ali morebiti celo do Reke, odslaj pa jima bodo v velikih potniških vippisov v novo Počitniško zvezo je do kazalo, kako živa in velika je pri našem dijastvu in pri prospektih delavcev želja in potreba, da potujejo in vidijo naše domovino v vsej njenih delih in si s tem cenejo in bogatijo znanje. Dosej so dijaki resa na krajskih in daljših izletih in ekskurzijah mogli priti do Zagreba ali morebiti celo do Reke, odslaj pa jima bodo v velikih potniških vippisov v novo Počitniško zvezo je do kazalo, kako živa in velika je pri našem dijastvu in pri prospektih delavcev želja in potreba, da potujejo in vidijo naše domovino v vsej njenih delih in si s tem cenejo in bogatijo znanje. Dosej so dijaki resa na krajskih in daljših izletih in ekskur

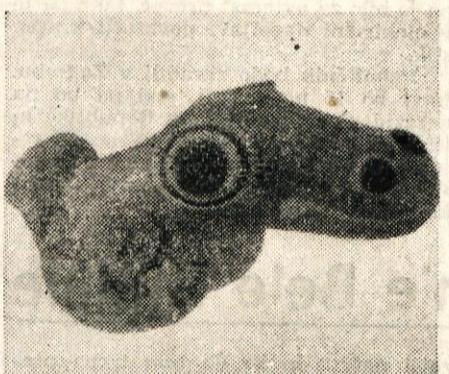
Pomen arheologije za Dolenjsko

Ni moj namen, da bi na tem mestu znanstveno razpravljal o vprašanju arheologije, to je starinoslovja na Dolenjskem; niti ni članek namenjen takim, ki o tej vedi vedo več, kakor bo tukaj napisano. Pač pa bi se rad pogovoril s tistimi, ki za dolenjsko starinoslovje lahko naredne veliko več kakor mi, ki se s tem delom ukvarjam po-klicno. In kdo so ti? Naši preprosti Dolenjci: kmet, ki je ob koncu jeseni še oral, sedaj pa pripravlja drva in opravlja druga zimska dela; delavec, ki koplje temelje za hišo, popravlja ceste, polaga vodovodne cevi v mestu in tako dalje. Prav bi pa bilo, da to prebereti tudi delavci v tovarnah kakor tudi mestni ljudje.

Sleherni je gotovo že slišal govoriti o Ajdih. Neki kmet pri Dobriču je rigoljal na svojem vrtu. V globini kakih 60 cm je zadel na škriljo. Vzdignil jo je in našel pod njo lonec s pepelom, ostaneke sežganih kosti ter popolnoma pozelenelo bronasto zapestnico. Ajdi so sežigali svoje mrlje in to je bil njihov grob ali žara, kakor pravimo.

Nedavno se je zgodilo nekaj popolnoma podobnega tudi v Volčjih njivah pri Mirni. Kovačev Ivan (po domače Škedetov) je kopal v svojem peskokopu, nenadoma pa zagledal v pesku lep lonček, a pol koraka dalje želesen nožiček in cel človeški okostnjak. Kaj neki je to, se je vprašal. Nihče ni vedel, da bi bili tukaj koga pokopali. Toda lonček in nož sta tako čudna, takih dandanes ne delajo več, si je mislil Ivan. Morda je to ajdovsko, torej zgodovinska stvar, in je treba povedati komu, ki se na take stvari bolj razume. Ivan se je oglašil pri učitelju na Mirni tovarišu Beretu, ta je pa o najdbi takoj obvestil Dolenjski muzej v Novem mestu. Prav kmalu si je peskokop ogledal strokovnjak iz Ljubljane in dejal Ivanu:

»Imeniten lonček si izkopal! Veš, koliko je star? Okrog 2250 let! To je bil grob človeka iz gradišča, ki je prav verjetno bilo tu gori na Cerniku in so v njem prebivali mešanci Ilirov in Keltov.«

Pozno latenska fibula iz Podklanca pri Vinici

hova pokopališča, kjer najdemo razen kosti ali pepela še polno drugih predmetov, ki so jih izdelovali in uporabljali. Pod rušo, so skriti tudi ostanki nujihovih naselbin — gradišč. Teh gradišč je po Dolenjskem vse polno, od velikega Ilirskega gradišča na Vačah in pri Stični do vseh ostalih po dolini Krke, Mirne itd. Vso Dolenjsko je pa prepletala gosta mreža rimskej cest.

In spomenike te zgodovinske preteklosti izkopavate iz zemlje dan za danem. Nekdo tak izkopani predmet vrže proč, ker ne pozna njegove zgodovinske vrednosti, a drugi, ki kolikor toliko ve, kako važna je taka izkopanina za našo zgodovino, je prelen, da bi to sporočil dalje, češ: kaj si bom še s tem nakopaval posel in sitnosti, rajši shranim kar sam! In vendar je slehneri predmet ali črepinja, ki ga izkopyle, lahko zelo važen za našo davno zgodovino, s katero se ukvarja posebna veda — arheologija, starinoslovje. Ta preučuje izkopanine in nam tako razgrinja pred očmi življenje ljudi, ki so tod živelii pred dva tisoč leti in več. In koga ne zanima pradavna zgodovina kraja, na katerem živi?

Poglejte, bralci Dolenjskega lista: tisoč naročnikov lahko seznaní še tisoč drugih ljudi o vsebini tega članka. — Marsikdo med njimi ve, da se je kje kaj izkopal, morda je izkopal celo sam. Napišite o tem dopisnicu Dolenjskemu listu ali Dolenjskemu muzeju v Novem mestu, pa se boste morda potem kmalu lahko doma porazgovorili z arheologom in tako pomagali mladi slovenski arheološki znanosti. Če boste tako pomagali, bo lahko kmalu narisan zemljevid, ki bo jasno pokazal, kje in kako so v naših krajih živelii Iliri, Kelti, Rimljani in Stari Slovani. Tako bo lahko po-

OBČINSKI ODBORI OF: razširimo frontni tisk v vsako hišo na Dolenjskem!

Naloga naših kulturnih institucij, društev in aktivov, ki se bavijo s kulturnoprosvetnim delom, zlasti v mestih in večjih središčih našega podeželja je, da svoje kulturno udejstvovanje posredujejo ne le domačemu krogu, ampak tudi svoji neposredni okolici. Vendar pa se tega še vse premašo zavedajo v teh centrih in čakajo, da jih kdo povabi. Mislim, da bi moral vsi prizadeti faktorji v teh organih in društvin sami spredeti, kje je potrebna po tej ali oni privedti in obliki kulturnoprosvetnega dela. Tu bi zlasti omenil vlogo, ki jo imajo naši večji odri. Ne vem, če se je zavedajo v Novem mestu, v Kočevju, Črnomlju, Metliki ali pa v Trebnjem, Mokronogu, Mirni, Ribnici, Loškem potoku? Vse preveč beremo, da igrajo to ali ono igro, le malo je pa primerov, ko so posamezni odri gostovali tudi v vaseh svojega okoliša, kjer so vsaj šole, ga-

Tukaj odrežite!

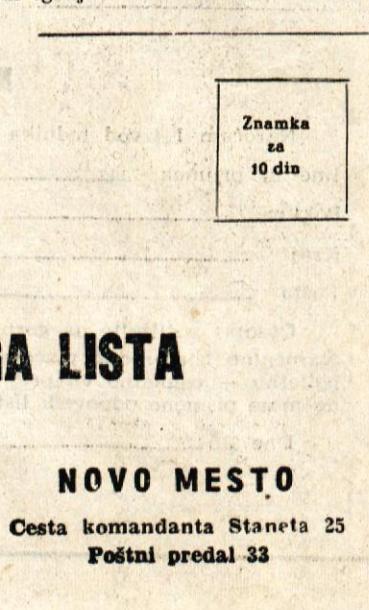
Znamka
za
10 din

Upravi

DOLENJSKEGA LISTA

NOVO MESTO

Cesta komandanta Staneta 25
Poštni predel 33

PROSLAVIMO PREŠERNOV TEDEN!

Ljudskoprosvetna društva prirejajo vsako leto v času med 2. in 8. februarjem Prešernove slavljane, ki so še mnogokrat edine prireditve v Prešernovem tednu. To pa je odločno premašalo. Prešernov teden je po svojem bistvu in namenu teden slovenske kulture v celoti in ni posvečen le proslavljanju Prešernovega imena in po-mena. V tem tednu naj bo Prešernova slavljana le ena izmed prireditve. Slovenski kulturni teden naj bo res slavnostni, praznični teden naših društev, ki naj vlože vse svoje napore v to, da pokažejo v tem času najboljše in najtehnejše, kar zmorcejo. To se pravi, da bodo dramske skupine imele premiero nove igre prav tedaj, da bodo pevski zbor in instrumentalne skupine tejam predstili svoj koncert, likovni krožki svojo razstavo in da bodo tudi druge umetniške skupine postavile svoje najboljše prireditve v naš kulturni teden.

Razen teh prireditve pa je v kulturnem tednu izredno pomembno sodelovanje in uveljavljanje izobraževalnih ustanov ljudske prosvete, ki je doslej vse premašalo prisko do izraza. Ljudske knjižnice bodo morda pripravile razstavo slovenskih knjig, ki so izšle v letu 1952 ali pa zlasti v tem tednu, s

povečano agitacijo pridobivale nove na-ročnike za naše množične izdaje. Ljudske univerze in Izobraževalni odseki ljudskoprosvetnih društev pa bodo prav v tem tednu pripravili primerne preda-vanje o slovenski kulturi, literarne ve-čere in podobno. Novih možnosti je zelo mnogo, knjižnice in ljudske univerze naj jih v polni meri izkoristijo.

Vsakoletni Prešernov teden bodi re-vija vsega prosvetnega prizadevanja v kraju ter merilo njegove kulturne zmo-jljivosti. Če bomo to imeli vselej pred očmi, bo slovenski kulturni teden iz leta v leto jasneje ogledal celokup-nega kulturnega prizadevanja sloven-skega naroda in zlasti njegovega na-predka na področju ljudske prosvete.

IZVRSNI ODBOR LJUDSKE PROSVETE SLOVENIJE

Vekoslavu Liliji v spomin

Nad Górnjaci je zavrsala nevihta in podrla zadnjega izmed treh najstarejših hrastov... Kos in Petrič sta klonila že prej, ti pa si, čeravno osamel med mla-dim podrastkom, še kljuboval gorjan-skim burjam. Toda tudi tebe je hotela Kukova gora zase... Gorjanske vile so ti v tiki noči zašepetale pesem — uspa-vanko...

Ugasnilo je twoje oko, ki je s tako ljubeznijo objemalo Gorjance in vse dolensko gricevje, omahrnile so twoje roke, ki so tako neutrudno markirale nova pot, vsoja stopinja pa, ki je pre-hodila vse naše hribe pokriž in počez, je krenila na pot, ki ti jo je markirala — smrt...

Pred dobrim mesecem te je novo-meško Planinsko društvo na svojem občnem zboru imenovalo zaradi twojih zasluga za častnega člana ter poimenovalo pot od tovarne preko Glajžarjevega grabna do Gospodinje s svojim imenom: Lilijeva pot. Ceravno bolan, si ves vesel spremljal delo našega Planinskega društva. Danes pa že stojimo ob svojem odprttem grobu in se poslavljamo od našega planinca...

Izgubili smo človeka, ki je nad vse ljudnijo objemalo Gorjance in vse dolensko gricevje, omahrnile so twoje roke, ki so tako neutrudno markirale nova pot, vsoja stopinja pa, ki je pre-hodila vse naše hribe pokriž in počez, je krenila na pot, ki ti jo je markirala — smrt...

Počitavaj mirno v lepi dolenski zem-lji, ki si jo tako ljubil in spoštoval, počitavaj sladko pod mogočnimi nedri bajnih Gorjancev! Spremljam naj te naš poslednji planinski pozdrav!

ŠE JE ČAS!

Za 150.000 din lepih, praktičnih nagrad čaka srečne izžrebance velikega novovetnega nagrada za žrebanja, med njimi:

kompletna kuhiniska oprema

divan — 3,40 m kamgarna za obliko — 300 kosov zidne opeke — 2 prašiča — zložljiva vrtina garnitura (miza in 4 stoli) — sobna peč — ročni voziček — 2 para gojzarjev — 2 para moških in ženskih čevljev — 100 kg krompirja — 6 moških srajc — volnene jopice — pletarski izdelki — knjige — liker itd.

VSI, KI BODO DO 31. JANUARJA 1953 vplačali celoletno naročnino (400 dinarjev) bodo sodelovali v prvi skupini, vse tisti naročniki pa, ki bodo do konca januarja 1953 vplačali polletno ali vsaj četrteletno naročnino (200 oziroma 100 dinarjev), pa bodo sodelovali v žrebanju druge skupine lepih nagrad!

Rok vplačila smo podaljšali na splošno željo 1400 novih naročnikov, ki so se naročili na naš tednik v zadnjih treh tednih.

NE POZABITE: Žrebanje »Dolenjskega lista« velja za vse stare in nove naročnike, ki bodo ta mesec pohiteli s plačili naročnine!

Profesor Rudolf Kranjec — sedemdesetletnik

Pred nekaj tedni je v krogu svoje pravljnice, slavil 70-letnico svojega življenga spoštovan in ugledni profesor Kranjec. Skromni mož je hotel svoj visoki jubilej lepo ohraniti zase, vendar smo zvedeli zanj, čeprav malo kasneje. Jubilant naj nam ne zameri, da ga v počastitev njegove 70-letnice predstavimo tudi bralcem Dolenjskega lista in staršem, katerih otroki tako uspešno vzgaja in poučuje.

Sedemdeset let je lepa doba, zlasti za vzgojitelja kot je profesor Kranjec, ki s polno vremena še zmerom poučuje in vzgaja naši mladi rod in je navzolic svojim letom vedno prvi za vsako delo v šoli in izven nje. S svojo mladeničko živahnostjo in vsestransko požrtvovalnostjo daje vsemu vzgojiteljskemu zboru na novomeški gimnaziji vzgled, kak-

šen bodi današnji prosvetni delavec — pravi ljudski vzgojitelj.

Profesor Kranjec je bil rojen v Krčevini pri Ptaju. Zgodaj je izgubil starše in začela se je zanj nelahka življenjska pot, kjer je bilo treba mnogo volje in poguma. S pomočjo tete je študiral in z odlike končal gimnazijo, nato pa se na dunajski univerzi posvetil romanistik. Ujela ga je prva svetovna vojna in je bil v Galiciji ranjen. Vojna je bila vroč, da je lahko nastopil svojo profesorsko službo še leta 1919, najprej v Celju, po treh letih je pa prišel v Novo mesto in tukaj poučeval 14 let.

Leta 1936 je bil prestavljen v Sarajevo, kjer ga je zajela druga svetovna vojna, v kateri je z vso predanostjo svojemu ljudstvu in vremenu služil osvobodilnemu gibanju.

Po osvoboditvi se je spet vrnil na novomeško gimnazijo, kjer še zmerom poučuje. Toda profesor Kranjec se nikoli ni zapiral le med šolske stene, ker se dobro zaveda, kakšno je poslanstvo

profesorovskega službo

še leta 1919, najprej v Celju, po treh letih je pa prišel v Novo mesto in tukaj poučeval 14 let.

Leta 1936 je bil prestavljen v Sarajevo,

kjer ga je zajela druga svetovna vojna,

v kateri je z vso predanostjo svojemu ljudstvu in vremenu služil osvobodilnemu gibanju.

Po osvoboditvi se je spet vrnil na novomeško gimnazijo, kjer še zmerom poučuje. Toda profesor Kranjec se nikoli ni zapiral le med šolske stene, ker se dobro zaveda, kakšno je poslanstvo

profesorovskega službo

še leta 1919, najprej v Celju, po treh letih je pa prišel v Novo mesto in tukaj poučeval 14 let.

Leta 1936 je bil prestavljen v Sarajevo,

kjer ga je zajela druga svetovna vojna,

v kateri je z vso predanostjo svojemu ljudstvu in vremenu služil osvobodilnemu gibanju.

Po osvoboditvi se je spet vrnil na novomeško gimnazijo, kjer še zmerom poučuje. Toda profesor Kranjec se nikoli ni zapiral le med šolske stene, ker se dobro zaveda, kakšno je poslanstvo

profesorovskega službo

še leta 1919, najprej v Celju, po treh letih je pa prišel v Novo mesto in tukaj poučeval 14 let.

Leta 1936 je bil prestavljen v Sarajevo,

kjer ga je zajela druga svetovna vojna,

v kateri je z vso predanostjo svojemu ljudstvu in vremenu služil osvobodilnemu gibanju.

Po osvoboditvi se je spet vrnil na novomeško gimnazijo, kjer še zmerom poučuje. Toda profesor Kranjec se nikoli ni zapiral le med šolske stene, ker se dobro zaveda, kakšno je poslanstvo

profesorovskega službo

še leta 1919, najprej v Celju, po treh letih je pa prišel v Novo mesto in tukaj poučeval 14 let.

Leta 1936 je bil prestavljen v Sarajevo,

kjer ga je zajela druga svetovna vojna,

v kateri je z vso predanostjo svojemu ljudstvu in vremenu služil osvobodilnemu gibanju.

Po osvoboditvi se je spet vrnil na novomeško gimnazijo, kjer še zmerom poučuje. Toda profesor Kranjec se nikoli ni zapiral le med šolske stene, ker se dobro zaveda, kakšno je poslanstvo

profesorovskega službo

še leta 1919, najprej v Celju, po treh letih je pa prišel v Novo mesto in tukaj poučeval 14 let.

Leta 1936 je bil prestavljen v Sarajevo,

kjer ga je zajela druga svetovna vojna,

v kateri je z vso predanostjo svojemu ljudstvu in vremenu služil osvobodilnemu gibanju.

Po osvoboditvi se je spet vrnil na novomeško gimnazijo